

La Fundació Lluita contra la Sida treballa conjuntament amb la Unitat VIH de l'Hospital Germans Trias i Pujol, un hospital públic que pertany a la xarxa de l'Institut Català de la Salut. Tot i que l'activitat de la Fundació va més enllà del que correspon a la unitat hospitalària, part de les activitats descrites en aquesta memòria s'han d'entendre com a fruit d'aquesta tasca conjunta.

La Fundación Lucha contra el Sida trabaja conjuntamente con la Unidad VIH del Hospital Germans Trias i Pujol, un hospital público que pertenece a la red del Instituto Catalán de la Salud. Aunque la actividad de la Fundación va más allá de lo que le corresponde a la unidad hospitalaria, una parte de las actividades descritas en esta memoria deben entenderse como el fruto de esta tarea conjunta.

The Fight against Aids Foundation works jointly with the HIV Unit of the Hospital Germans Trias i Pujol, a public hospital that belongs to the network of the Institut Català de la Salut. Although the Fundació's activity goes beyond that of the hospital units, part of the activities described in this report must be seen as part of this joint effort.

© Fundació Lluita contra la SIDA, 2011

Imprimeix: Ediciones Gráficas Rey

Disseny i maquetació:
Qüestions | www.qüestions.cat

Coordinació de la memòria:
Gemma Guillén i Sònia Clemares

© Fundació Lluita contra la SIDA, 2011

Imprime: Ediciones Gráficas Rey

Diseño y maquetación:
Qüestions | www.qüestions.cat

Coordinación de la memoria:
Gemma Guillén y Sònia Clemares

© Fundació Lluita contra la SIDA, 2011.

Printed by: Ediciones Gráficas Rey

Design and layout:
Qüestions | www.qüestions.cat

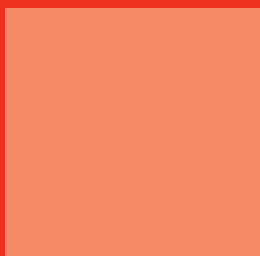
Coordination of the report:
Gemma Guillén and Sònia Clemares

CARTA DEL PRESIDENT.....	5
■ LA FUNDACIÓ	
ÒRGANS DE GOVERN	7
ORGANIGRAMA.....	8
■ ACTIVITAT	
ASSISTÈNCIA.....	11
RECERCA.....	12
DOCÈNCIA.....	22
■ COMPROMÍS SOCIAL	
COMUNICACIÓ I FUNDRAISING 2011	25
EMPRESSES I INSTITUCIONS COL-LABORADORES 2011.....	28
■ EQUIP HUMÀ	29
■ FONTS DE FINANÇAMENT	31

CARTA DEL PRESIDENTE.....	33
■ LA FUNDACIÓN	
ÓRGANOS DE GOBIERNO	35
ORGANIGRAMA.....	36
■ ACTIVIDAD	
ASISTENCIA	39
INVESTIGACIÓN.....	40
DOCENCIA.....	50
■ COMPROMISO SOCIAL	
COMUNICACIÓN Y FUNDRAISING 2011	53
EMPRESAS E INSTITUCIONES COLABORADORAS 2011	56
■ EQUIPO HUMANO.....	57
■ FUENTES DE FINANCIACIÓN.....	61

CHAIRMAN 'S INTRODUCTION.....	61
■ THE FOUNDATION.....	62
ORGANS OF GOVERNANCE.....	63
ORGANISATIONAL CHART	64
■ ACTIVITY	66
HEALTHCARE	67
RESEARCH.....	68
TEACHING	78
■ SOCIAL COMMITMENT	80
PROMOTION AND FUNDRAISING 2011.....	81
COMPANIES AND INSTITUTIONS THAT COLLABORATED IN 2011	84
■ STAFF	85
■ FUNDING SOURCES.....	87

LA FUNDACIÓ





Bonaventura Clotet
President

L'any 1981 es descrivien els primers casos de sida als Estats Units. Després de 30 anys de lluita contra aquesta malaltia, podem estar orgullosos dels enormes avenços aconseguits. Mai, en tan poc temps, s'havia avançat tant a nivell científic en una infecció com aquesta. D'un pronòstic totalment desesperançat hem passat a parlar d'una malaltia crònica. Però malauradament, això no és així arreu del món, i l'esperança de vida d'una persona que viu amb el VIH és molt diferent segons el lloc on hagi nascut.

L'esforç per fer desaparèixer aquesta malaltia segueix, tant amb estudis per a l'eradicació del virus com amb la recerca d'una vacuna. Mentre, cal seguir controlant les complicacions del VIH, com ara la toxicitat del tractament, les malalties sovint associades com l'hepatitis i el papil·loma o l'envelliment prematur. Aquestes són precisament les principals línies de recerca de la Fundació, l'any del nostre 20è aniversari.

Estem molt contents del suport social que rebem. La Gala contra la Sida liderada pel Miguel Bosé o la campanya *Barcelona dona la cara per la sida*, que tenyeix de vermell els edificis de la ciutat, són mostres emblemàtiques de com les persones, empreses i institucions s'impliquen en aquesta causa. Els recursos aportats ens ajuden a avançar en la recerca, però cal recordar que la lluita contra la sida ha de ser diària i que tots n'hem de formar part protegint-nos i evitant noves infeccions. El fet que puguem parlar de cronicitat no exclou les enormes dificultats amb que es troben les persones que viuen amb el VIH, i tampoc podem oblidar l'elevat cost del tractament.

En aquesta memòria trobareu el detall de la feina feta durant aquest darrer any. Estem satisfets però queda molt per fer. Si us plau, seguïu-nos ajudant.

Moltes gràcies!

Bonaventura Clotet. President

LA FUNDACIÓ

La **Fundació Lluita contra la Sida** és una entitat sense ànim de lucre que té com a objectius l'assistència, la recerca i la docència en el camp del VIH i la sida. Va ser creada ara ja fa 20 anys pel Dr. Bonaventura Clotet a partir de la Unitat VIH de l'Hospital Universitari Germans Trias i Pujol, situat a Badalona (Barcelona).

6



FUNDACIÓ LLUITA CONTRA LA SIDA
Assistència, recerca i docència

MISSIÓ

- Oferir la millor assistència sanitària i humana a les persones afectades pel VIH.
- Desenvolupar una recerca independent i competitiva en el camp de la infecció pel VIH.
- Traslladar el coneixement adquirit a la societat i als professionals.

VALORS

- Volem ser propers, acollidors i solidaris.
- Creiem en el respecte a les persones i en el dret a la confidencialitat.
- Som multidisciplinaris, experts i professionals.
- Cerquem l'excel·lència, som innovadors i tenim capacitat de lideratge.
- Tenim capacitat d'autogestió; som versàtils i flexibles.

VISIÓ

- Mantenir la nostra posició com a centre de referència en l'àmbit científic i assistencial.
- Superar les expectatives dels nostres pacients, assegurant-ne la seva continuïtat.
- Generar àgilment producció científica innovadora i d'alta qualitat.
- Consolidar les línies actuals i potenciar la interrelació entre elles i amb grups externs.
- Aconseguir recursos que permetin l'activitat independent.
- Consolidar la formació de becaris predoctorals.
- Consolidar programes docents per a professionals externs a la Unitat.
- Transmetre activament el nostre coneixement a la societat.
- Comptar amb uns professionals preparats, satisfets i motivats.
- Participar en programes de cooperació en països en vies de desenvolupament.

ÒRGANS DE GOVERN

PATRONAT

El màxim òrgan de govern de la Fundació és el Patronat. La seva funció és vetllar pel compliment de les finalitats fundacionals, valorar la tasca realitzada, aprovar la gestió i anomenar els càrrecs executius. Els seus membres són representants de diferents àmbits de la societat que, des de diferents sensibilitats i perspectives, generen nous reptes per a l'entitat.

President

Bonaventura Clotet

Secretari i tresorer

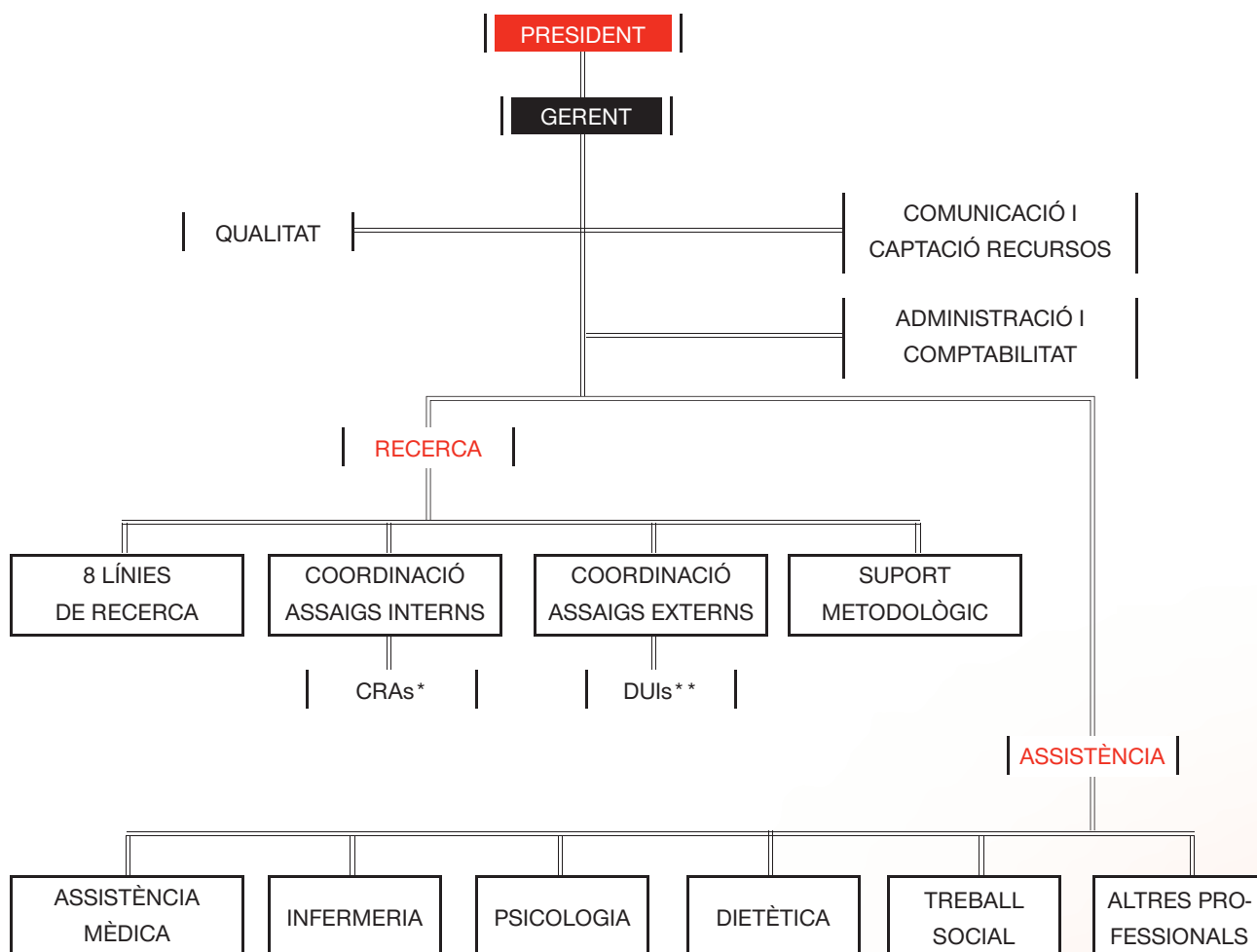
Guillem Sirera

Vocals

Leopoldo Biete, Maria Llatjós, Caterina Mieras, Lola Mitjans, Montserrat Pinyol, Joan Romeu, Mónica Segarra, Ricard Vaccaro, Elvira Vázquez i Anna Veiga



ORGANIGRAMA



* Clinical research associates (monitors d'assaigs clínics)

** Diplomats universitaris en infermeria

Toxicitat i noves estratègies



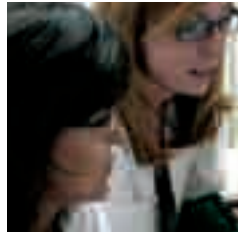
Farmacologia clínica



Coinfecció pels virus de l'hepatitis i cohorts



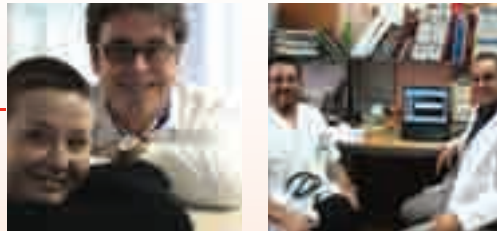
Immunologia i vacunes



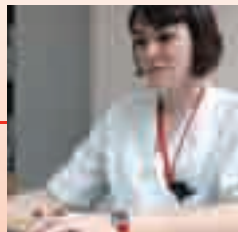
Coinfecció pel virus del papil·loma i infeccions oportunistes



Virologia clínica



Dietètica



Psicologia



ACTIVITAT

ASSISTÈNCIA

RECERCA

DOCÈNCIA

GRÀFICA 1

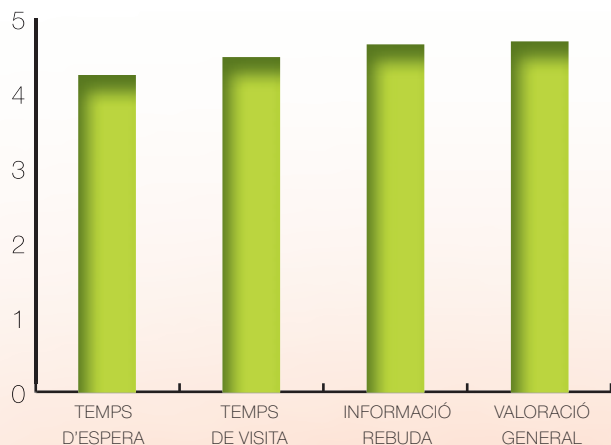
Evolució pacients visitats i visites realitzades (2005-2011)

	Número pacients	Número visites
2005	2.407	15.636
2006	2.292	16.222
2007	2.423	15.194
2008	2.941	14.919
2009	3.202	16.905
2010	2.577	17.259
2011	3.027	16.947

Gràfica 2

Valoració global del servei 2011

MOLT DOLENTA: 1
 DOLENTA: 2
 REGULAR: 3
 BONA: 4
 MOLT BONA: 5



La Fundació fa una valoració contínua de la satisfacció dels clients amb el servei assistencial. Podeu consultar els resultats de les enquestes a www.flsida.org/ca/qualitat



- **Medicina:** diagnòstic i seguiment de la infecció pel VIH i malalties associades, assessorament en cas d'exposició accidental al VIH, seguiment i supervisió d'assaigs clínics.
- **Infermeria:** extraccions, tractaments ambulatoris, educació per a l'autoadministració de fàrmacs, assessorament, seguiment i control d'assaigs clínics.
- **Psicologia:** suport emocional als pacients i persones properes, tractament psicològic, suport en l'adhesió al tractament, avaluació neuropsicològica.
- **Dietètica:** valoració i intervenció nutricional.
- **Treball social:** informació, assessorament i recerca de recursos al pacient VIH.
- **Ginecologia:** control i tractament dels aspectes ginecològics en dones VIH positives.
- **Psiquiatria:** diagnòstic i tractament de processos psiquiàtrics relacionats amb la infecció pel VIH.
- **Proctologia:** control i tractament de patologies anals relacionades amb el VIH, en especial la causada pel virus del papil·loma humà.
- **Cirurgia plàstica:** tractament dels problemes relacionats amb la lipodistròfia.
- **Elastografies hepàtiques:** valoració de l'estat hepàtic dels pacients amb l'instrument d'alta tecnologia anomenat Fibroscan.

Coneix els professionals de la Fundació a www.flsida.org/ca/equip

El sistema immunitari és l'encarregat d'evitar la propagació i desenvolupament d'una infecció o malaltia. El VIH l'ataca directament, fent molt més vulnerable a la persona infectada. És imprescindible conèixer com actua el virus a aquest nivell per a poder combatre'l amb més força.

VIROLOGIA CLÍNICA

La línia de recerca de virologia clínica estudia com el funcionament del propi VIH provoca que el pacient emmalalteixi.

Un dels principals obstacles en el tractament del VIH és que el virus pot mutar i fer-se resistent als fàrmacs antiretrovirals: en aparèixer resistències, la medicació es torna menys eficaç contra el virus i la càrrega viral (la quantitat de VIH a la sang) comença a pujar. Quan això passa, pot ser que el pacient no noti res a curt termini ja que no es dispara cap mecanisme d'alarma. Tot i així, el desenvolupament de resistències va deixant al pacient sense opcions de tractament de forma progressiva.

És més fàcil que es produeixin mutacions que causen resistències quan els nivells de medicament a la sang no són suficients per a controlar el VIH. Per això és tan important el control d'aquests nivells i de l'adherència al tractament, és a dir, seguir-lo tal com el metge l'ha prescrit.



DESTACATS

- Estudi de la resposta del virus davant determinats fàrmacs i tractaments.
 - Al 9th European Workshop on HIV & Hepatitis, celebrat a Xipre durant el mes de març, es fa una presentació sobre la resposta que s'aconsegueix administrant *etravirina* i sobre les resistències que generen els pacients en qui fracassa aquest tractament.
- Desenvolupament i validació de tècniques de detecció de resistències als antiretrovirals.
- Estudi de la tendència del VIH a infectar determinades cèl·lules i teixits per poder preveure quina evolució tindrà el virus en cada pacient.
- Estudi del comportament de les vacunes contra el VIH.
- Estudi de les resistències que desenvolupen els virus de l'hepatitis en pacients coinfectats amb el VIH.

Més informació: www.flsida.org/ca/virologia

Els fàrmacs antiretrovirals i les combinacions entre ells i amb d'altres tractaments, afecten l'organisme dels pacients. Cal controlar quins són els nivells adients de cada fàrmac en cada persona per a aconseguir l'efecte terapèutic desitjat. D'altra banda, la medicació contra el VIH però també la pròpia infecció, poden provocar efectes secundaris adversos o complicacions a llarg termini que cal controlar i, si és possible, prevenir.

TOXICITAT ALS FÀRMACS ANTIRETROVIRALS I NOVES ESTRATÈGIES DE TRACTAMENT

La línia de toxicitat i noves estratègies de tractament treballa en la identificació dels efectes secundaris adversos, la seva freqüència i causes, i la seva prevenció o tractament. A més, estudia altres alternatives de tractament per al VIH amb millor tolerància o que siguin més fàcils de seguir.

DESTACATS

- **Lipoatròfia, o pèrdua de greix al rostre i a les extremitats:** aquesta alteració del greix corporal s'ha relacionat amb diversos fàrmacs que causen el que s'anomena "toxicitat mitocondrial" i és un dels efectes secundaris més visibles i estigmatitzants del VIH. Actualment, però, els fàrmacs que més s'utilitzen pel tractament del virus tenen una menor toxicitat a aquest nivell, i per tant la prevalença de lipoatròfia ha disminuït.

- Publicació d'un article a la revista *AIDS Research and Human Retroviruses* sobre l'impacte que té un canvi de medicació determinat sobre la redistribució del greix al cos (concretament s'avaluava el pas d'utilitzar la combinació entre els fàrmacs *ritonavir* i *lopinavir*, a fer servir *ritonavir* amb *atazanavir*).

- **Problemes cardiovasculars:** existeix un elevat nombre de pacients amb nivells elevats de colesterol o de triglicèrids.

- Cada antiretroviral té un impacte diferent sobre les alteracions metabòliques i per tant cal utilitzar aquells que les afecten menys, especialment en pacients amb alt risc cardiovascular. També és important conèixer la predisposició genètica de cada persona a patir aquest tipus de complicacions.

- A la *6th IAS Conference on HIV Pathogenesis, Treatment and Prevention*, celebrada a Roma, es presenta el treball realitzat sobre com la pròpia infecció pel VIH, la hipertensió i el gènere, poden ser factors de risc que comportin rigidesa arterial. També s'hi presenten els resultats obtinguts en un altre estudi realitzat amb la cohort mediterrània de pacients infectats pel VIH que han patit infart de miocardi, i que exposa com tractar i prevenir el risc cardiovascular en la pràctica clínica habitual.

- S'ha realitzat un estudi que demostra que la infecció pel VIH (amb cinc anys o més d'evolució) i la hipertensió són factors de risc independents de rigidesa arterial. Actualment, s'han de comparar aquests resultats amb població VIH negativa per extreure conclusions definitives.

- **Alteracions en la funció renal:** estan molt relacionades amb l'augment de l'esperança de vida i el corresponent envelliment de la població amb VIH, però també amb alguns antiretrovirals que poden empitjorar el funcionament del ronyó, especialment quan hi ha altres patologies o altres tractaments que també són tòxics per a aquest òrgan.

- **Toxicitat òssia:** es realitzen controls periòdics per a obtenir informació de la densitat mineral òssia i poder detectar problemes com la osteoporosi.

Més informació: www.flsida.org/ca/toxicitat

La farmacologia clínica és l'especialitat mèdica que avalua els efectes dels fàrmacs en els pacients, tant en la població general com en grups específics d'afectats i en persones concretes. Aquesta avaluació se centra en la relació entre els nivells dels fàrmacs a la sang i els seus efectes terapèutics. La línia investiga el comportament dels antiretrovirals a l'organisme i també les interaccions entre ells mateixos i amb d'altres medicaments habitualment utilitzats en pacients VIH positius. A més a més, també investiga la relació entre la utilització dels fàrmacs, l'aparició de resistències i els resultats del tractament.



DESTACATS

- I Comportament dels antiretrovirals i possibles interaccions entre ells.**
 - Durant el 2011, a *Antimicrobial Agents and Chemotherapy*, es publiquen els resultats d'un estudi en que s'observava que el fàrmac anomenat *raltegravir* no s'acumula dins els limfòcits.
 - Al mes d'abril es celebra a Miami el *12th International Workshop on Pharmacology of HIV Therapy*, on es fa una presentació oral sobre la possibilitat de reduir les dosis de *ritonavir* en combinació amb d'altres fàrmacs per a millorar-ne la seguretat.
- I Teràpies complementàries: s'investiga sobre el consum de teràpies complementàries al tractament antiretroviral per a avaluar les interaccions entre alguns remeis "naturals" i els fàrmacs que actuen contra el VIH.**
 - Es publiquen els resultats d'un estudi que cercava l'existència d'interaccions entre una planta medicinal, l'equinàcia purpúria, i el tractament amb *darunavir/ritonavir* en pacients que combinaven aquests elements terapèutics. En alguns pacients, les concentracions del fàrmac antiretroviral van disminuir fins un 30%, cosa que fa desaconsellable prendre aquest dos tractaments sense supervisió mèdica.
- I Farmacocinètica poblacional i farmacogenètica.**
 - També al congrés de Miami, es presenta el desenvolupament de models farmacocinètics que, a més d'incloure característiques demogràfiques, incorporen característiques genètiques dels pacients i ens permeten predir les concentracions dels fàrmacs en cada persona de forma individualitzada.

Més informació: www.flside.org/ca/farmacologia

En persones VIH positives amb el sistema immunològic debilitat, es poden produir infeccions oportunistes, és a dir, malalties relacionades amb la progressió i el desenvolupament de la sida degudes a la davallada de defenses.

COINFECCIÓ PELS VIRUS DE L'HEPATITIS I COHORTS

L'augment de l'esperança de vida de les persones VIH positives ha provocat que els afectats puguin desenvolupar, al llarg del temps, altres malalties que conviuen amb el VIH, com ara les infeccions pels virus de les hepatitis. Tenint en compte que les malalties hepàtiques terminals són la primera causa de mortalitat en pacients coinfectats pel VIH i pel virus de l'hepatitis C (VHC) al nostre país, es fa imprescindible el coneixement de la influència de cada una de les infeccions.

Per altra banda, la línia de cohorts s'encarrega del seguiment de diversos grups de pacients VIH positius.



DESTACATS

- Estudi de la influència de marcadors genètics en l'èxit de la teràpia.
- Estudi de les mutacions dels virus provocades per les resistències al tractament en pacients coinfectats. Aquest coneixement és possible gràcies a col·laboracions amb el laboratori IrsiCaixa i diversos centres europeus.
 - Es publiquen a la revista mèdica internacional *Antiviral Therapy* els resultats de l'estudi CORAL-2, en que van participar diversos centres per a avaluar les variacions de la quantitat de virus a la sang que provocava una combinació determinada de fàrmacs (*peginterferon, ribavirina i epoteina*) en pacients amb hepatitis C crònica coinfectats pel VIH.
- Valoracions hepàtiques: des del 2007, la Fundació fa proves amb un instrument d'alta tecnologia anomenat Fibroscan per a valorar l'estat del fetge dels pacients. Amb aquest sistema s'eviten les biòpsies hepàtiques, molt més invasives i agressives.
 - A la *CROI, Conference on Retroviruses and Opportunistic Infections*, es presenta un estudi realitzat sobre la progressió de la fibrosi hepàtica en pacients coinfectats amb el virus de l'hepatitis C i el VIH.
- Seguiment de la cohort PISCIS: aquesta cohort recull la informació de 2.834 pacients amb VIH/sida visitats a partir de l'1 de gener de 1998 i fins el 2003 a deu hospitals de Catalunya i un de les Illes Balears. Resultats del seguiment d'aquesta cohort han mostrat l'augment de la mortalitat dels pacients amb infecció pel VIH per càncers, malalties cardiovasculars i hepàtiques, no relacionades amb el VIH.

La infecció pel virus del papil·loma humà (VPH) és la infecció de transmissió sexual més freqüent: un 75% de la població general l'adquirirà al llarg de la seva vida. Com a norma general, el VPH és eliminat pel propi cos de manera natural sense provocar cap lesió. En les persones amb el sistema immunitari debilitat -com ara les VIH positives- el papil·loma s'associa al desenvolupament de lesions precursors de càncer que, en el pitjor dels casos, poden evolucionar a càncers (principalment de coll uterí i d'anus).

Des del 2004, la Fundació ofereix servei de detecció, diagnòstic, control i tractament de la infecció pel virus del papil·loma humà tant en dones com en homes seropositius. Can Ruti és un dels primers hospitals d'Europa que ofereix consultes periòdiques de proctologia als pacients VIH positius, i que tracta les lesions precanceroses detectades mitjançant rajos infrarojos, tècnica que permet eliminar la lesió de forma ambulatoria, sense ingressos hospitalaris ni intervencions quirúrgiques.



DESTACATS

- I** Participació en el desenvolupament de noves tècniques de diagnòstic que permeten determinar quin tipus de VPH té el pacient i també el seu grau d'integració a les cèl·lules per a determinar la dificultat de la seva eliminació. De virus del papil·loma humà n'hi ha de diversos tipus i cadascun pot evolucionar de manera diferent.

- Es publiquen els resultats d'un estudi al *International Journal of Gynecological Cancer*. En aquest estudi es va observar que no hi havia diferències significatives entre els tipus de virus del papil·loma que infectaven un grup de dones VIH positives en relació a un de negatives. En els dos grups, es van fer biòpsies de lesions pre-canceroses i de càncers situats a l'úter, identificant el tipus de VPH i el seu nivell d'integració a les cèl·lules.

- I** Col·laboració del BCN Checkpoint en el reclutament de pacients que participen en estudis. El BCN Checkpoint és un centre comunitari de detecció del VIH i d'altres infeccions de transmissió sexual per a homes gais i altres homes que fan sexe amb d'altres homes, gestionat per l'associació Projecte dels NOMS-Hispanosida.

- A partir d'aquesta col·laboració, es presenta al *International AIDS Vaccine Meeting*, a Bangkok, una reflexió sobre els factors que influencien a l'hora de decidir si fer-se o no la prova del VIH, o de participar en un estudi clínic. La població observada era el col·lectiu d'homes que tenen sexe amb homes, amb un risc alt d'infecció pel VIH, a Lima i a Barcelona.

- A la conferència *FEMP 2011: Men, sex & HIV*, celebrada a l'octubre a Estocolm, es presenta l'estudi Check-ear sobre la incidència de la infecció per VIH o d'altres infeccions de transmissió sexual en homes VIH negatius que tenen sexe amb d'altres homes.

Per a combatre el VIH, cal conèixer quins medicaments estimulen la recuperació del sistema immunitari i treballar per a obtenir una vacuna efectiva contra el virus.

IMMUNOLOGIA I VACUNES

La línia de recerca d'immunologia i vacunes fa el seguiment dels pacients que participen en estudis amb immunomoduladors -el tipus de medicaments que estimulen el creixement i la producció de defenses de l'organisme- i coordina l'aplicació clínica dels projectes de l'HIVACAT, el projecte de recerca i desenvolupament de la vacuna per a la sida a Catalunya.

L'HIVACAT s'estructura en 8 línies d'investigació, que pretenen abordar els principals obstacles presents en el desenvolupament de vacunes pel VIH, tant preventives (per a evitar la infecció), com terapèutiques (per a frenar el desenvolupament de la malaltia).

DESTACATS

- **Estudi de les diferents tipologies de VIH i el seu efecte al sistema immunitari.**
 - S'han completat diversos estudis en que es van avaluar les respostes immunològiques al VIH en més de 900 persones infectades de tres continents diferents. Això ha permès identificar les regions del virus més interessants a incloure en els dissenys de vacunes.
- **Disseny i construcció de vacunes.**
 - Primers assajos clínics en ratolins d'un nou model de vacuna basat en la resposta de les cèl·lules T. Els avenços en aquest camp s'han produït gràcies a l'estada formativa de Beatriz Mothe al *National Cancer Institute* a Frederick, Estats Units. Es realitzaran nous assajos ja en ratolins humanitzats (model animal que simula el sistema immunitari humà) durant el primer semestre de 2012 en col·laboració amb investigadors de Boston.
 - S'ha completat el reclutament de pacients per a l'assaig clínic RISVAC03, en col·laboració amb l'Hospital Clínic i el Gregorio Marañón, que avalua la seguretat i eficàcia d'un candidat a vacuna terapèutica anomenat MVA-B.
- **Estudi dels factors relacionats amb el control natural de la infecció pel VIH.**
 - Es manté la cohort de controladors d'elit (individus que són capaços de mantenir el VIH sota control sense necessitat de seguir un tractament antiretroviral) i s'han incorporat pacients de l'Hospital Vall d'Hebron de Barcelona i de l'Hospital Son Espases de Palma de Mallorca. A banda, el projecte *Late progressors* o *Losers*, estudia els factors que fan que pacients que han estat controladors del virus, deixin de ser-ho. Els avenços en aquesta àrea es van presentar al CROI (*18th Conference on Retroviruses and Opportunistic Infections*) celebrat a Boston el febrer de 2011 i posteriorment al *International AIDS Vaccine Meeting* a Bangkok durant el mes de setembre.
- **Estudi sobre l'eradicació del virus mitjançant l'ús d'immunomoduladors.**
 - Durant el 2011 s'han reclutat els pacients per a l'assaig clínic d'eradicació ERAMUNE. Es vol avaluar si la intensificació del tractament antiretroviral juntament amb l'administració d'un immunomodulador és eficaç per a reduir els reservoris virals (cèl·lules infectades pel VIH que romanen latents). Es tracta d'un estudi multicèntric en que intervenen grups de París, Londres, Milà i Barcelona.

Més informació: www.fl sida.org/ca/immunologiaivacunes

Hi ha aspectes relacionats amb la qualitat de vida que són especialment complexos en el cas de les persones que viuen amb el VIH per l'impacte que la infecció causa tant a nivell físic com emocional.

PSICOLOGIA

Les persones VIH positives, igual que aquelles que tenen d'altres malalties cròniques, requereixen una atenció integrada que ha d'incloure l'assistència psicològica. La Fundació, a més de proporcionar-la, promou l'abordatge psicoterapèutic de les dificultats emocionals que es van donant en les persones amb VIH i el seu entorn, i porta a terme diferents estudis centrats en millorar la qualitat de vida dels afectats.



DESTACATS

■ Estudi d'estratègies terapèutiques.

- Al *2nd International Workshop on HIV & Aging* celebrat a Baltimore els dies 27 i 28 d'octubre de 2011, es defensa la millora de la qualitat de vida després de seguir un programa basat en el *mindfulness*, que consisteix en la possibilitat de reduir els pensaments negatius o de tipus rumiatiu característics dels processos depressius, parant una atenció plena al nostre present.

■ Estudi de la cronicitat i l'envelliment.

- A Roma, dins la *6th IAS Conference on HIV Pathogenesis, Treatment and Prevention* es presenta un treball en que es demostra que la percepció dels símptomes de l'envelliment entre la població amb VIH està especialment relacionada amb un augment dels estats depressius, especialment en les dones.

■ Estudis sobre la detecció de problemes cognitius i psicomotors.

- Al 4t simposium de Psiquiatria i VIH de Barcelona, es presenten els resultats d'un estudi multicèntric sobre la prevalença de complicacions neurocognitives en pacients amb VIH a Catalunya.

- També en el marc de la *6th IAS Conference on HIV Pathogenesis, Treatment and Prevention*, es presenten resultats preliminars de l'estudi NEU, un treball multicèntric portat a terme amb l'objectiu de trobar un sistema accessible i breu per a detectar alteracions cognitives en persones amb VIH. Entre d'altres troballes, aquestes dades mostren com la percepció dels pacients respecte a les seves disfuncions cognitives no sempre coincideix amb els resultats de les proves clíniques i, d'altra banda, com un test motriu sobre paper pot predir fàcilment l'empitjorament del funcionament psicomotor.

■ Estudi sobre les alteracions que l'estrès psicològic provoca sobre la funció immunitària.

Marian González-García treballa actualment sobre aquest camp en la seva tesi doctoral, codirigida per la Carmina R. Fumaz i en Xavier Borràs (Universitat Autònoma de Barcelona).

DIETÈTICA

Està demostrat que la importància de l'alimentació és vital des de les primeres etapes de la infecció pel VIH. Tot i que una bona nutrició no té repercussió en la prevenció del VIH ni en la curació de la sida, sí que pot contribuir al tractament dels pacients i a la millora de la seva qualitat de vida: una nutrició equilibrada reforça el sistema immunitari ajudant a l'organisme a combatre els possibles efectes de la malaltia.



DESTACATS

- Participació en nombrosos assaigs clínics realitzant la valoració dietètica, nutricional i antropomètrica dels pacients (control de l'alimentació, avaluació del profit que l'organisme treu dels nutrients i mesura de diferents parts del cos com ara la cintura, els malucs o els braços).
 - Al *XXVI Congrés Nacional de la SENPE* (Societat Espanyola de Nutrició Parenteral i Enteral), celebrat a Girona durant el mes de maig, i posteriorment a la *XIII Conferencia Española y Encuentro Iberoamericano de Biometría*, al setembre a Barcelona, es van presentar les primeres conclusions d'un estudi sobre la ingesta nutricional en homes i dones infectats pel VIH relacionant-la amb el risc cardiovascular (realitzat en col·laboració amb la línia de toxicitat i noves estratègies de tractament).
- Valoració de la composició dels teixits del cos: s'utilitzen tècniques com la impedància bioelèctrica, que mesura aquesta composició veient la resistència que presenten els teixits davant seus corrents elèctriques imperceptibles per al pacient.
- Mesura de la densitat òssia: s'utilitza la tècnica DEXA, realitzada amb un aparell que emet dosis molt baixes de raigs X. Es fa servir, per exemple, en la detecció de l'osteoporosi.

Més informació: www.fl sida.org/ca/dietetica

Pots consultar totes les publicacions a revistes científiques i comunicacions a congressos a www.fl sida.org/ca/publicacions

MONITORITZACIÓ D'ESTUDIS CLÍNICS

La Unitat VIH i la Fundació han participat durant el 2011 en 89 estudis de promoció externa, i se n'han realitzat 28 de promoció interna. Aquests estudis, que pretenen donar resposta a interrogants encara no resolts, inclouen assaigs clínics en totes les fases, estudis observacionals i estudis de cohorts.

Tots ells estan llistats a www.flsida.org/ca/estudis

Els monitors són professionals amb formació específica en la gestió d'assaigs clínics: controlen la seva evolució des de la seva ideació fins a la presentació de la memòria dels resultats. La seva tasca consisteix en obtenir les aprovacions pertinents segons la legislació vigent per a poder posar en marxa els estudis, fer els tràmits corresponents, preparar els arxius del promotor i de l'investigador, contactar amb investigadors dels centres que participen en els estudis i fer les visites necessàries.

Tot i que en un principi només es gestionaven assaigs en l'àmbit del VIH, les àrees terapèutiques s'han anat ampliant (neurologia, cardiologia, psiquiatria, hemodinàmica, farmacologia, etc.). És per això que l'any 2008 es va considerar oportú crear una denominació més genèrica, **FLS-Research Support**, amb una imatge corporativa i una pàgina web específiques: www.fls-rs.com.



ESTADÍSTICA

L'equip d'estadística contribueix en els projectes de recerca que es desenvolupen a la Fundació aplicant els mètodes i tècniques de l'estadística necessaris en els diferents passos d'un projecte: participa en el disseny dels estudis, fa el seguiment de la recollida de dades i, per últim, analitza els resultats i presenta conclusions.

Mitjançant un conveni de cooperació educativa amb la Universitat Politècnica de Catalunya, es promou que estudiants d'aquesta universitat completin la seva formació a la Fundació. A més, el contacte amb la Politècnica permet treballar amb les tècniques més modernes i poder gaudir dels últims avenços.



BEQUES A PROJECTES DE RECERCA

- Dues beques del Ministeri de Sanitat i Política Social per al Dr. José Moltó, cap de la línia de farmacologia clínica, dins el programa d'ajudes pel foment de la translació de l'aplicació terapèutica de medicaments d'ús humà orfes i teràpies avançades:
 - *Interaccions farmacològiques entre la silimarina i darunavir/ritonavir*
(Període de vigència: 2010-2011)
 - *Interaccions farmacològiques entre echinacea purpurea i etravirina*
(Període de vigència: 2011)
- Finançament del Ministeri de Sanitat per a l'estudi TRIANT: Estudi per comparar l'eficàcia i seguretat de dues estratègies farmacològiques diferents sobre l'alteració neurocognitiva en la infecció per VIH, liderat per José Muñoz-Moreno, psicòleg de la Fundació. Període de vigència: 2010-2011
- Participació de Carmina R. Fumaz, psicòloga de la Fundació, a la Beca FIPSE (Fundación para la Investigación y la Prevención del Sida en España) per a un estudi multicèntric sobre la qualitat de vida de les persones amb VIH i l'eficàcia d'una intervenció psicoterapèutica. Període de vigència: 2010 - 2013
- Mètodes avançats d'anàlisi de supervivència en estadística genètica. Atorgada a Guadalupe Gómez Melis i Nuria Pérez-Álvarez, estadístiques, pel Ministeri d'Educació i Ciència en el Programa d'Investigació Fonamental. Període de vigència: 2008 - 2011
- El TARGA (tractament antiretroviral de gran activitat) és sostenible en els sistemes de salut que faciliten l'accés universal a l'assistència sanitària? Projecte encapçalat per Núria Pérez i finançat per l'Agència de Gestió d'Ajuts Universitaris i de Recerca (AGAUR) de la Generalitat de Catalunya en que participen la Fundació Lluita contra la Sida i la Universitat Politècnica de Catalunya. Període de vigència: 2008 - 2011
- Contracte Río Hortega de Formació en Investigació en Salut (FIS) per a professionals sanitaris post MIR. Aquest ajut prové de l'Institut de Salut Carlos III per a la formació de Beatriz Mothe. Període de vigència: 2008 - 2011
- Centre participant a la European AIDS Treatment Network: NEAT. 6è programa marc europeu.

FORMACIÓ DE PROFESSIONALS EN VIH/SIDA

TESIS EN CURS

- José A. Muñoz-Moreno. Estudi del rendiment neurocognitiu i motor en pacients infectats pel VIH.
Directors: Maite Garolera i Bonaventura Clotet.
- Nuria Pérez-Álvarez. Aplicacions tècniques i informàtiques de l'estadística, la investigació operativa i l'optimització.
Director: Guadalupe Gómez.
Codirectors clínics: Bonaventura Clotet i Roger Paredes.
- Patricia Echeverría. Estudi comparatiu dels canvis induïts en el perfil lipídic i hepàtic dels pacients VIH en tractament amb inhibidors de proteasa (IPs) i la seva relació amb el risc cardiovascular.
Directors: Eugènia Negredo i Bonaventura Clotet.
- José Ramón Santos. Estratègies de simplificació i impacte de les mutacions en el tractament antiretroviral en pacients infectats pel VIH-1.
Director: Bonaventura Clotet.
- Marian González-García. Psiconeuroimmunologia i VIH: Relació entre l'estrès psicològic i el sistema immunitari de pacients adults infectats pel VIH-1.
Directors: Carmina R. Fumaz i Xavier Borràs.
- Beatriz Mothe. *Rational Design and Testing of Novel HIV T Cell Immunogens*.
Directors: Christian Brander i Bonaventura Clotet.



ESTUDIANTS EN PRÀCTIQUES

- Durant el 2011 han passat per la Fundació estudiants de medicina, psicologia, dietètica i estadística.

EXTENSIÓ DEL CONEIXEMENT

Pel que fa a la formació i la difusió, s'organitzen jornades d'actualització, sessions i cursos específics sobre diferents aspectes de la malaltia, que s'adrecen principalment a professionals sanitaris, però també a la societat en general.



- **Post-CROI:** jornada anual on es fa un resum d'aquells aspectes més destacats de la CROI (*Conference on Retroviruses and Opportunistic Infections*), la conferència sobre VIH/sida més important del món. Aquesta jornada d'actualització és una de les més importants de l'estat espanyol per la seva qualitat reconeguda i l'elevada assistència.
- **HIV Intensive Update:** curs intensiu de dos dies organitzat per la Fundació Lluita contra la Sida i l'Institut de Recerca de la Sida IrsiCaixa, en que els participants reben formació i actualització en la infecció pel VIH, amb especial atenció als darrers avenços sobre la malaltia i el seu tractament.
- **Jornada sobre eradicació, vacunes i recuperació immunològica en VIH:** trobada amb el Dr. Mario Stevenson, de la Universitat de Massachusetts, i d'altres experts en aquest camp.
- **Maneig de les resistències en la vida real, discussió de casos clínics:** aquestes sessions es plantegen per a millorar el coneixement dels especialistes sobre el maneig de les resistències en pacients VIH. Cada cas es discuteix en una sessió presencial amb un nombre reduït de clínics i els experts Jonathan Schapiro i Bonaventura Clotet.
- **Programa de formació en anuscòpia d'alta resolució:** aquest curs neix com a resposta a una nova necessitat assistencial. Tot i que el càncer d'anús és poc freqüent, la seva incidència va en augment sobretot en homes, especialment en pacients VIH positius i homes que tenen sexe amb altres homes.
- **Taller sobre aspectes neuropsicològics i neuropsiquiàtrics en la infecció pel VIH/sida:** dirigit a professionals en l'àmbit del VIH/sida amb interès en el coneixement de les alteracions del sistema nerviós central. Els trastorns neurocognitius associats al VIH/sida són una complicació freqüent.
- **Teleconferències sobre resistències:** es duen a terme regularment des de l'any 2004 i són sessions telefòniques en què es discuteixen casos clínics sobre resistències al tractament anti-retroviral. El procediment és molt pràctic: els hospitals participants envien un cas clínic en que calgui decidir el tractament més adient segons el perfil del pacient, la seva història clínica, etc. Aquests casos són avaluats prèviament a la teleconferència per tres experts: el Dr. Jonathan Schapiro (Stanford University), el Dr. Santiago Moreno (Hospital Ramón y Cajal) i el Dr. Bonaventura Clotet (Hospital Germans Trias i Pujol). A la teleconferència es discuteix el cas entre tots els participants i s'arriba a una conclusió. Són un recurs especialment útil per a centres amb pocs especialistes en VIH i una eina pedagògica important per a metges residents i en formació.

**COMPROMÍS
SOCIAL**

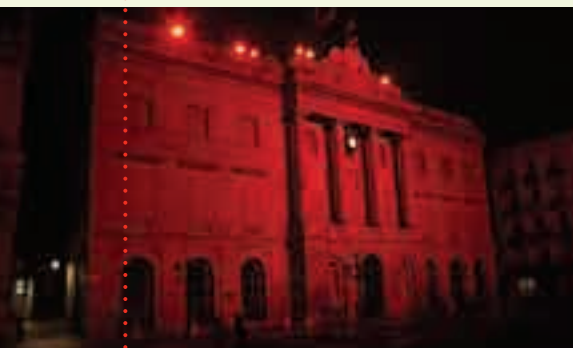


ACCIONS DE COMUNICACIÓ

BARCELONA DÓNA LA CARA PER LA SIDA

Barcelona dona la cara per la sida és una acció de conscienciació social que es va celebrar l'1 de desembre del 2011 a la ciutat comtal per segon any consecutiu amb la il·luminació d'edificis i monuments emblemàtics en vermell (color que simbolitza la lluita contra la sida). També hi van participar comerços i restaurants del Passeig de Gràcia, lluint el lema de la campanya als seus aparadors, i l'Ajuntament en va fer difusió a través dels seus canals de comunicació.

Aquesta acció però, és només un pas en el llarg camí fins la desaparició de l'estigma que envolta el VIH. Per això la Fundació vol que esdevingui una campanya anual de referència que consolidi Barcelona com a líder en aquest tipus de propostes solidàries.



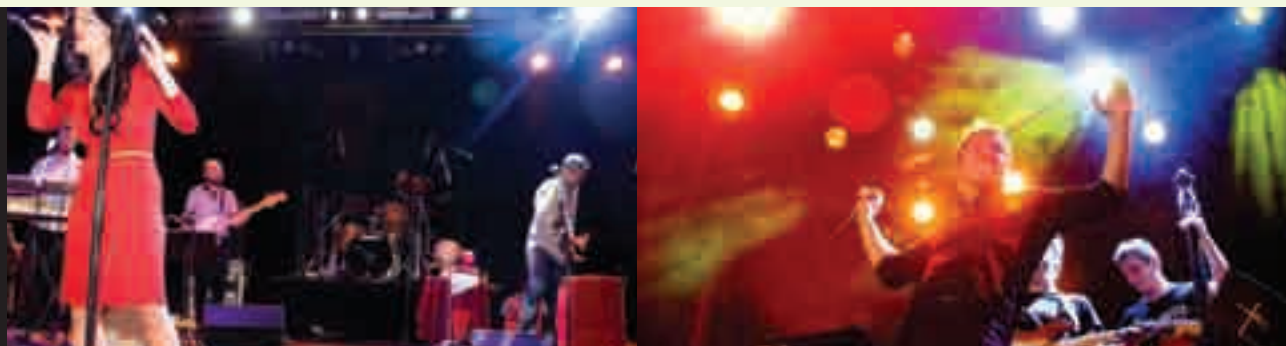
Més informació: www.barcelonadonalacaraperlasida.org

DONEM LA CARA PER LA SIDA

La campanya de sensibilització *Donem la cara per la sida* va néixer l'any 2006 amb els objectius d'augmentar la conscienciació pública i lluitar contra els prejudicis entorn al VIH/sida. Des d'aleshores, moltes de les accions benèfiques de la Fundació s'han dut a terme sota aquest lema.



CONCERT D'ESTIU 2011



El 18 de juliol, *Luz de Gas* va ser la seu del concert d'estiu a benefici de la Fundació Lluita contra la Sida reunint dues propostes musicals ben diferents. Per una banda, *Marujita*, grup emergent al nostre país que fa una clara aposta pel mestissatge i la fusió. I per l'altra, la fantàstica imitació de Bruce Springsteen realitzada pel Manel Fuentes, aquesta vegada acompanyat de *La Vella Dixieland*.

3A CURSA DONEM LA CARA PER LA SIDA



El diumenge 9 d'octubre es va celebrar la 3a edició de la cursa *Donem la cara per la sida* pels voltants de l'Hospital Universitari Germans Trias i Pujol i per la serralada de Marina. 440 corredors van participar-hi, dividits entre els tres circuits existents: 10 km, 3 km i infantil.

Els guanyadors de cada categoria van rebre els trofeus i premis corresponents de mans d'autoritats com l'alcalde de Badalona, els regidors d'Esports i Salut de l'Ajuntament de Badalona, i el director mèdic de l'Hospital Germans Trias i Pujol.

Aquesta tercera edició de la cursa va comptar amb els patrocinis d'Anudal, Badagres, ICT Filtració i Tusgsal; el suport de l'Obra Social de La Caixa; i la col·laboració d'una llarga llista d'empreses i institucions com per exemple Mercats Municipals de Badalona o Voluntaris Badalona.

Més informació: <http://www.fl sida.org/cursa/>

GALA CONTRA LA SIDA 2011

L'1 de desembre, l'Hotel W de Barcelona va acollir la 2a *Gala contra la Sida*, organitzada per la Fundació i amb Miguel Bosé i Eugenia Silva com a ambaixadors. L'acte va comptar amb la presència de representants de l'empresa, la societat, la política i l'espectacle.

Gràcies als patrocinadors, amb Telefónica al capdavant, i als gairebé 600 assistents, es van obtenir 474.520€ (105.000€ més que l'any anterior), que es destinaran als projectes de recerca de la Fundació.



Més informació: www.galacontralasila.com

LA BASE SOCIAL

Tot i que la Fundació compta amb el suport de moltíssimes persones, algunes d'elles es comprometen a fer una aportació econòmica periòdicament. Tenir una base social fidel és un gran orgull per la Fundació, i fer-la créixer és un dels seus objectius.

COL-LABORA

Com a particular, pots fer una aportació, fer-te soci i/o participar a les activitats benèfiques que organitza la **Fundació**.

Com a empresa, pots col·laborar de manera permanent amb la **Fundació**, apadrinar un projecte de recerca o patrocinar un esdeveniment concret.

Trobaràs aquestes i d'altres opcions a www.fl sida.org/ca/col-labora

EMPRESES I INSTITUCIONS COL-LABORADORES 2011

Abbott	Generalitat de Catalunya
Agrolimen	Gilead
Air Europa	Gramona
Ajuntament de Badalona	Gran Teatre del Liceu
Ajuntament de Barcelona	Gran Via 2
Alberto Cerdán	Gucci
Anudal	Han Nefkens
ARA	Havas Media
Arcasa	Hosp. Germans Trias i Pujol
Arenas de Barcelona	Hotel Majestic
Associació d'Amics del Passeig de Gràcia	Hotel W
Badagrés	ICT Filtración
Badalona Comunicació	Janssen
BCN Checkpoint – Projecte dels Noms	L'Auditori
Bodegues Roda	La Razón
Boehringer Ingelheim	La Vanguardia
Bristol – Myers Squibb	MACBA
Bulgari	Mahala Comunicació
BTV	Media Planing
Caixafòrum	Mediapro
Casa Batlló	Mercats Municipals de Badalona
Casalobos	MSD
Castell d'Encus	Neat
COM Ràdio	Pfizer
Common Sense	Público
Derby Hotels	Puig
Ecoalf	Qüestions
El Economista	Renfe
El Molino	Repsol
El Mundo	Revlon Professional
El Palauet	Room Mate Hotels
El Periódico	Sagrada Família
El Poble Espanyol	Siemens
Esteve	Teatre Nacional de Catalunya
Fira de Barcelona	Telefónica
Focus	The Project
Fondo MAC de lucha contra el sida	Tous
Fundació ArtAIDS	Tusgsal
Fundació Damm	Unidos en Red
Fundació Sagrada Família	ViiV Healthcare
Fundación Francisco Godia	Volkswagen
Gas Natural	Voluntaris Badalona

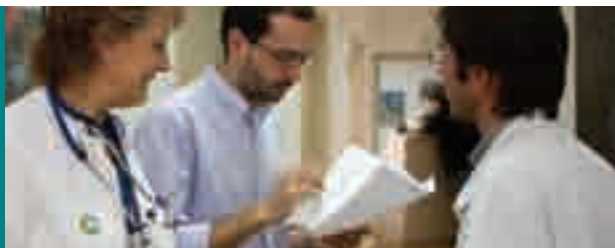
EQUIP HUMÀ



- CARMEN ALCALDE
 - Infermera
 - Línia de coinfecció pel VPH i infeccions oportunistes
- ÀNGELS ANDREU
 - Farmacèutica
- ANNA BONJOCH
 - Metge i investigadora
 - Línia de toxicitat i noves estratègies de tractament
- ISABEL BRAVO
 - Infermera
 - Línia de virologia clínica
- ANNA CHAMORRO
 - Infermera
- SÒNIA CLEMARES
 - Administrativa
- BONAVENTURA CLOTET
 - Metge i investigador
 - Cap de la Unitat VIH
 - President de la Fundació
- PATRÍCIA COBARSI
 - Infermera
 - Línia de coinfecció pel VPH i infeccions oportunistes
- PEP COLL
 - Metge i investigador
 - Línia de coinfecció pel VPH i infeccions oportunistes
- CRISANTO DÍEZ
 - Psiquiatre
- PATRICIA ECHEVERRÍA
 - Metge i investigadora
 - Línia de toxicitat i noves estratègies de tractament
- ROSER ESCRIG
 - Monitora d'assaigs clínics
- CARLA ESTANY
 - Dietista
 - Cap de la línia de dietètica
- MERCÈ FERRÀNDIZ
 - Administrativa
- M^a JOSÉ FERRER
 - Psicòloga
 - Cap de la línia de psicologia
- SANDRA FLORES
 - Administrativa
- FRANCESC GARCIA-CUYÀS
 - Cirurgià digestiu
- SÍLVIA GEL
 - Monitora d'assaigs clínics
 - Coordinadora d'assaigs clínics interns
 - Responsable de qualitat
- GUADALUPE GÓMEZ
 - Catedràtica d'estadística de la UPC
- MARIAN GONZÁLEZ
 - Psicòloga
 - Línia de psicologia
- VICENTE GONZÁLEZ-MESTRE
 - Cirurgià plàstic
- GEMMA GUILLÉN
 - Responsable de comunicació i *fundraising*
- CRISTINA HERRERO
 - Monitora d'assaigs clínics
- ANTONI JOU
 - Metge i investigador
 - Línia de coinfecció pels virus de l'hepatitis i cohorts
- BEGOÑA LEMOS
 - Treballadora social
- JOSEP MARIA LLIBRE
 - Metge i investigador
 - Línia de virologia clínica
- MANEL MEDINA
 - Cirurgià plàstic
- ÍNGRID MARTÍNEZ
 - Administrativa
- CRISTINA MIRANDA
 - Infermera
 - Línia de farmacologia clínica

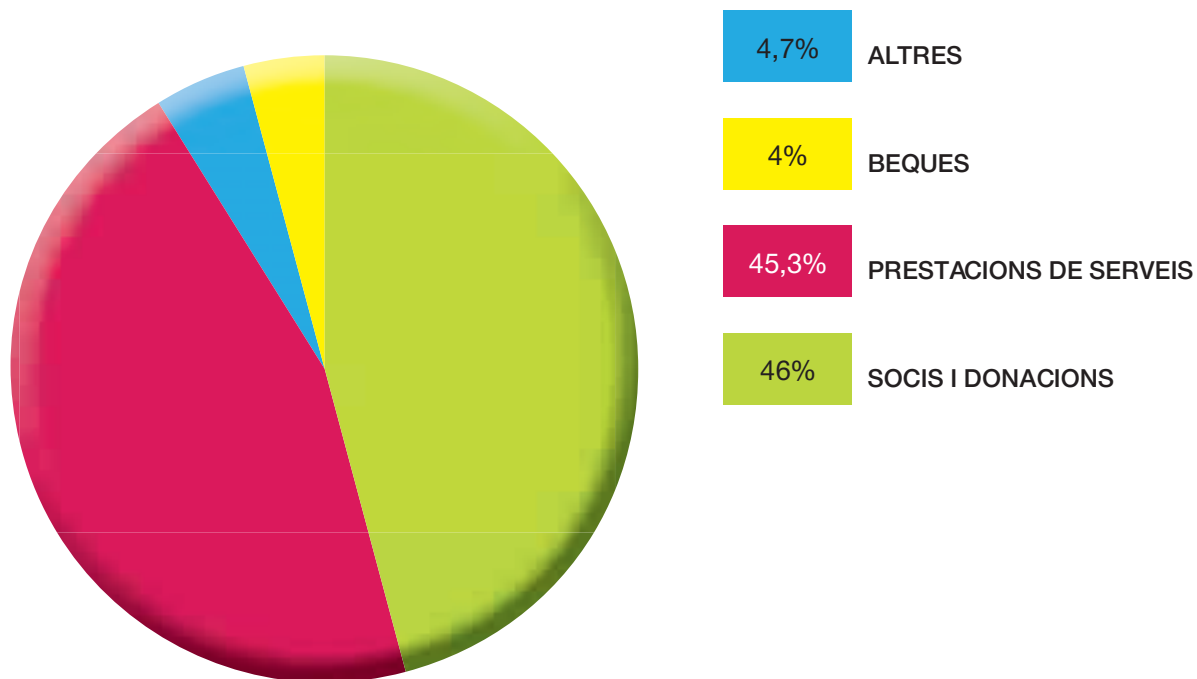
EQUIP HUMÀ

- JOSÉ MOLTÓ
 - Metge i investigador
 - Cap de la línia de farmacologia clínica
- BEATRIZ MOTHE
 - Metge i investigadora
 - Línia d'immunologia i vacunes
- JOSÉ A. MUÑOZ-MORENO
 - Psicòleg
 - Línia de psicologia
- MARIA NAVARRO
 - Comptable
- EUGÈNIA NEGREDO
 - Metge i investigadora
 - Cap de la línia de toxicitat i noves estratègies de tractament
- ARELLY ORNELAS
 - Estudiant d'estadística
- MAITE ORODEA
 - Administrativa
- DÉBORAH PARÍS
 - Administrativa
- ROGER PAREDES
 - Metge i investigador
 - Cap de la línia de virologia clínica
- NÚRIA PÉREZ
 - Estadística
- MARTA PIÑOL
 - Cirurgiana digestiva
- RAMON PLANAS
 - Cap del servei d'aparell digestiu
- JORDI PUIG
 - Infermer
 - Línia de toxicitat i noves estratègies de tractament
 - Coordinador d'assaigs clínics externs
- CARMINA R. FUMAZ
 - Psicòloga
 - Línia de psicologia
- JOAN ROMEU
 - Metge i investigador
 - Cap de la línia d'immunologia i vacunes
- JOSÉ RAMÓN SANTOS
 - Metge i investigador
 - Línia de virologia clínica
- ANNA SALAS
 - Infermera
 - Línia de coinfecció pels virus de l'hepatitis i cohorts
- CRISTINA SEGUNDO
 - Infermera
 - Línia de coinfecció pel VPH i infeccions oportunistes
 - Línia de coinfecció pels virus de l'hepatitis
- GUILLEM SIRERA
 - Metge i investigador
 - Cap de la línia de coinfecció pel VPH i infeccions oportunistes
- ANTONI TARRATS
 - Ginecòleg
- JÉSICA TORO
 - Monitora d'assaigs clínics
- ALBERT TULDRÀ
 - Gerent
- CRISTINA TURAL
 - Metge i investigadora
 - Cap de la línia de coinfecció pels virus de l'hepatitis i cohorts
- SEBASTIÀ VIDELA
 - Investigador
 - Línia de coinfecció pel VPH i infeccions oportunistes
- VICTÒRIA VILA
 - Administrativa
- JORDI VILÀ
 - Cirurgià plàstic

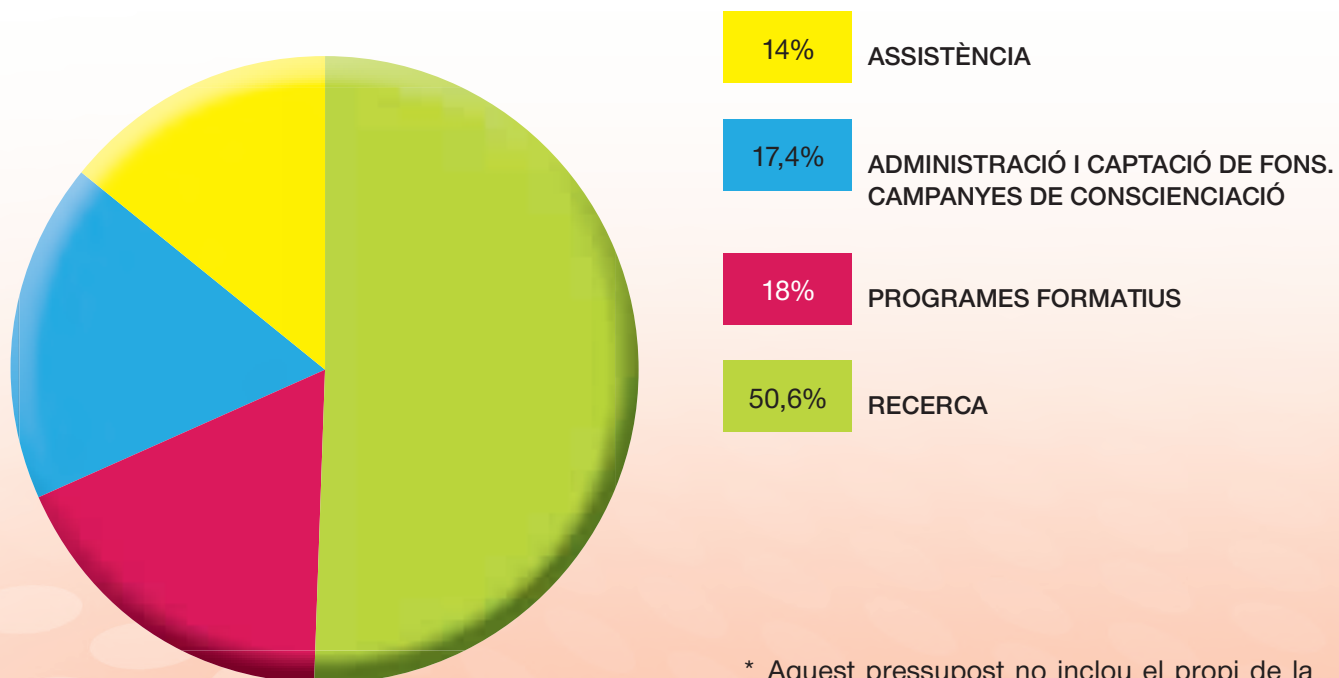


FONTS DE FINANÇAMENT

INGRESSOS: 2.180.612 €



DESPESES: 2.273.409 €



* Aquest pressupost no inclou el propi de la Unitat VIH de l'Hospital Germans Trias ni el del laboratori IRSICaixa.

LA FUNDACIÓN





Bonaventura Clotet
Presidente

En 1981 se describían los primeros casos de sida en Estados Unidos. Tras 30 años de lucha contra esta enfermedad, podemos estar orgullosos de los enormes avances conseguidos. Nunca, en tan poco tiempo, se había adelantado tanto a nivel científico en una infección como ésta. Lo que antaño representaba un pronóstico totalmente desesperanzador, ha pasado a ser una enfermedad crónica. Pero desgraciadamente, esto no es así en todo el mundo, y la esperanza de vida de una persona que vive con el VIH es muy diferente según el lugar en el que haya nacido.

El esfuerzo por lograr la desaparición de esta enfermedad sigue, tanto con estudios para la erradicación del virus como con la investigación de la vacuna. Mientras tanto, hay que seguir controlando las complicaciones que conlleva el VIH, como la toxicidad del tratamiento, las enfermedades comúnmente asociadas como la hepatitis y el papiloma o el envejecimiento prematuro. Estas son precisamente las principales líneas de investigación de la Fundación, en el año en el que cumplimos nuestro 20º aniversario.

Estamos muy contentos del apoyo social que recibimos. La Gala contra el Sida liderada por Miguel Bosé o la campaña *Barcelona da la cara por el sida*, que tiñe de rojo los edificios de la ciudad, son muestras emblemáticas de cómo las personas, empresas e instituciones se implican en esta causa. Los recursos aportados nos ayudan a avanzar en la investigación, pero hay que recordar que la lucha contra el sida tiene que ser diaria y que todos tenemos que formar parte de ella protegiéndonos y evitando nuevas infecciones. El hecho de que podamos hablar de cronicidad no excluye las dificultades que sufren las personas que viven con el VIH, y tampoco podemos olvidar el elevado coste del tratamiento.

En esta memoria encontraréis el detalle del trabajo realizado durante este último año. Estamos satisfechos pero queda mucho por hacer. Por favor, continuad ayudándonos.

¡Muchas gracias!

Bonaventura Clotet. **Presidente**

LA FUNDACIÓN

La Fundación Lucha contra el Sida es una entidad sin ánimo de lucro que tiene como objetivos la asistencia, la investigación y la docencia en el campo del VIH y el sida. Fue creada hace ya 20 años por el Dr. Bonaventura Clotet a partir de la Unidad VIH del Hospital Universitario «Germans Trias i Pujol», situado en Badalona (Barcelona).



FUNDACIÓN LUCHA CONTRA EL SIDA
Asistencia, investigación y docencia

MISIÓN

- Ofrecer la mejor asistencia sanitaria y humana a las personas afectadas por el VIH.
- Desarrollar una investigación independiente y competitiva en el campo de la infección por el VIH.
- Trasladar el conocimiento adquirido a la sociedad y a los profesionales.

VALORES

- Queremos ser próximos, acogedores, solidarios.
- Creemos en el respeto a las personas y en el derecho a la confidencialidad.
- Somos multidisciplinares, expertos y profesionales.
- Buscamos la excelencia, somos innovadores y tenemos capacidad de liderazgo.
- Tenemos capacidad de autogestión; somos versátiles y flexibles.

VISIÓN

- Mantener nuestra posición como centro de referencia en el ámbito científico y asistencial.
- Superar las expectativas de nuestros pacientes, asegurando su continuidad.
- Generar ágilmente producción científica innovadora y de alta calidad.
- Consolidar las líneas actuales y potenciar la interrelación entre ellas y con grupos externos.
- Conseguir recursos que permitan la actividad independiente.
- Consolidar la formación de becarios predoctorales.
- Consolidar programas docentes para profesionales externos a la Unidad.
- Transmitir activamente nuestro conocimiento a la sociedad.
- Contar con unos profesionales preparados, satisfechos y motivados.
- Participar en programas de cooperación en países en vías de desarrollo.

ÓRGANOS DE GOBIERNO

PATRONATO

El máximo órgano de gobierno de la Fundación es el Patronato. Su función es velar por el cumplimiento de las finalidades fundacionales, valorar la tarea realizada, aprobar la gestión y nombrar los cargos ejecutivos. Sus miembros son representantes de diferentes ámbitos de la sociedad que, desde diferentes sensibilidades y perspectivas, generan nuevos retos para la entidad.

■ **Presidente**

Bonaventura Clotet

■ **Secretario y tesorero**

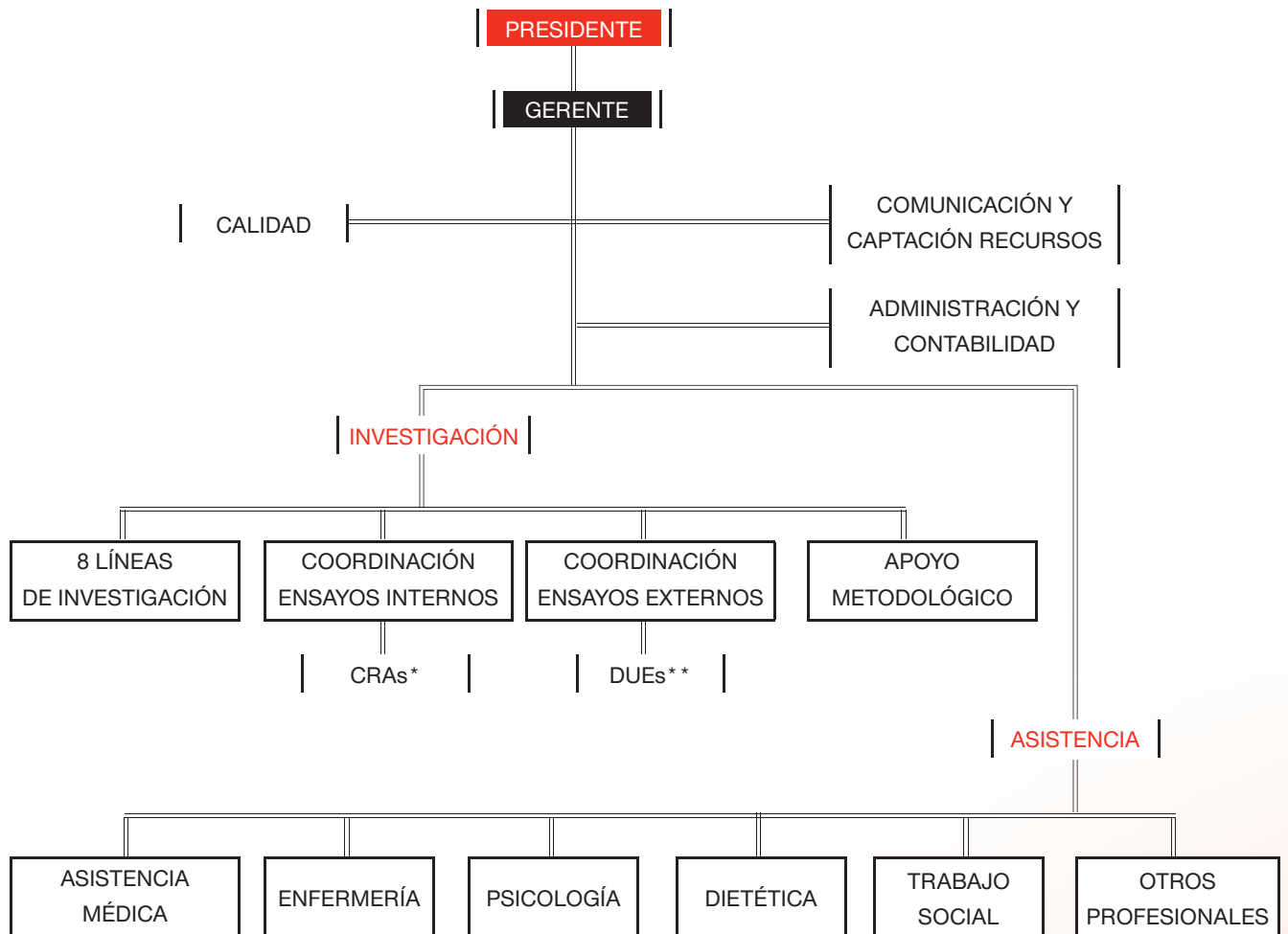
Guillem Sirera

■ **Vocales**

Leopoldo Biete, Maria Llatjós, Caterina Mieras, Lola Mitjans, Montserrat Pinyol, Joan Romeu, Mónica Segarra, Ricard Vaccaro, Elvira Vázquez y Anna Veiga



ORGANIGRAMA



* Clinical research associates (monitores de ensayos clínicos)

** Diplomados universitarios en enfermería

Toxicidad y nuevas estrategias



Farmacología clínica



Coinfección por el virus de la hepatitis y cohortes



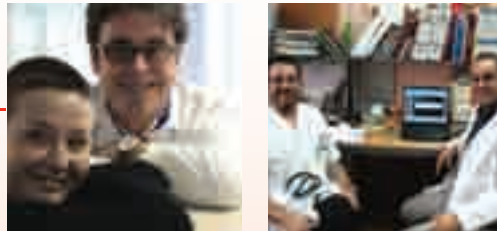
Inmunología y vacunas



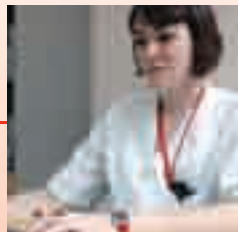
Coinfección por el virus del papiloma e infecciones oportunistas



Virología clínica



Dietética



Psicología



ACTIVIDAD

ASISTENCIA
INVESTIGACIÓN
DOCENCIA

GRÁFICA 1

Evolución pacientes visitados y visitas realizadas (2005-2011)

	Número pacientes	Número visitas
2005	2.407	15.636
2006	2.292	16.222
2007	2.423	15.194
2008	2.941	14.919
2009	3.202	16.905
2010	2.577	17.259
2011	3.027	16.947

Gráfica 2

Valoración global del servicio 2011

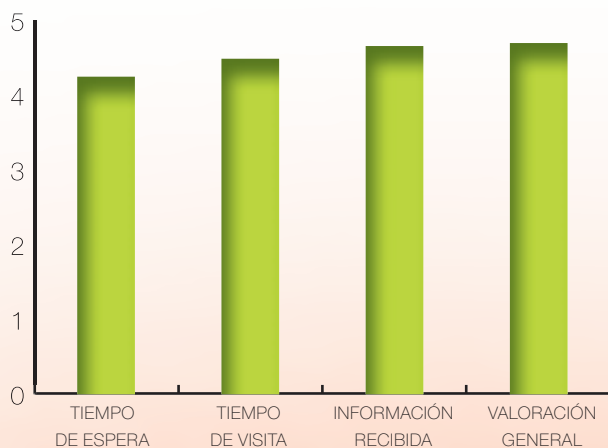
MUY MALA: 1

MALA: 2

REGULAR: 3

BUENA: 4

MUY BUENA: 5



La Fundación realiza una valoración continua de la satisfacción de los clientes con el servicio asistencial. Podéis consultar los resultados de las encuestas en: www.flsida.org/es/calidad



- **Medicina:** diagnóstico y seguimiento de la infección por el VIH y enfermedades asociadas, asesoramiento en caso de exposición accidental al VIH, seguimiento y supervisión de ensayos clínicos.

- **Enfermería:** extracciones, tratamientos ambulatorios, educación para la autoadministración de fármacos, asesoramiento, seguimiento y control de ensayos clínicos.

- **Psicología:** apoyo emocional a los pacientes y personas próximas, tratamiento psicológico, apoyo en la adhesión al tratamiento, evaluación neuropsicológica.

- **Dietética:** valoración e intervención nutricional.

- **Trabajo social:** información, asesoramiento y búsqueda de recursos al paciente VIH.

- **Ginecología:** control y tratamiento de los aspectos ginecológicos en mujeres VIH positivas.

- **Psiquiatría:** diagnóstico y tratamiento de procesos psiquiátricos relacionados con la infección por el VIH.

- **Proctología:** control y tratamiento de patología anal relacionada con el VIH, en especial la causada por el virus del papiloma humano.

- **Cirugía plástica:** tratamiento de los problemas relacionados con la lipodistrofia.

- **Elastografías hepáticas:** valoración del estado hepático de los pacientes con el instrumento de alta tecnología llamado Fibroscan.

Conoce a los profesionales de la Fundación en www.flsida.org/es/equipo

El sistema inmunitario es el encargado de evitar la propagación y desarrollo de una infección o enfermedad. El VIH lo ataca directamente, haciendo mucho más vulnerable a la persona infectada. Por eso resulta imprescindible conocer cómo actúa el virus a este nivel para poder combatirlo con más fuerza.

VIROLOGÍA CLÍNICA

La línea de investigación de virología clínica estudia cómo el funcionamiento del propio VIH provoca que el paciente enferme.

Uno de los obstáculos principales en el tratamiento del VIH es que el virus puede mutar y hacerse resistente a los fármacos antirretrovirales: cuando aparecen las resistencias, la medicación se vuelve menos eficaz contra el virus y la carga viral (la cantidad de VIH en la sangre) empieza a subir. Cuando esto pasa, puede ser que el paciente no note nada a corto plazo ya que no se dispara ningún mecanismo de alarma. Aun así, el desarrollo de resistencias va dejando al paciente sin opciones de tratamiento de forma progresiva.

Es más fácil que se produzcan mutaciones que causan resistencias cuando los niveles de medicamento en la sangre no son suficientes para controlar el VIH. Por eso son tan importantes el control de los niveles de fármaco en la sangre y la adherencia al tratamiento, es decir, tomarlo cuando y como el médico prescribe.



DESTACADOS

- Estudio de la respuesta del virus ante determinados fármacos y tratamientos.
 - En el *9th European Workshop on HIV & Hepatitis*, celebrado en Chipre durante el mes de marzo, se realiza una presentación sobre la respuesta virológica que se consigue administrando *etravirina* y sobre las resistencias que generan los pacientes en quienes fracasa este tratamiento.
- Desarrollo y validación de técnicas de detección de resistencias a los antirretrovirales.
- Estudio de la tendencia del VIH a infectar determinadas células y tejidos para poder prever qué evolución tendrá el virus en cada paciente.
- Estudio del comportamiento de las vacunas contra el VIH.
- Estudio de las resistencias que desarrollan los virus de la hepatitis en pacientes co-infectados con el VIH.

Los fármacos antirretrovirales y las combinaciones entre ellos y con otros tratamientos, afectan el organismo de los pacientes. Es necesario controlar cuáles son los niveles adecuados para conseguir el efecto terapéutico deseado. Por otra parte, la medicación contra el VIH pero también la misma infección, pueden provocar efectos secundarios adversos o complicaciones a largo plazo que hay que controlar y, si es posible, prevenir.

TOXICIDAD A LOS FÁRMACOS ANTIRRETROVIRALES Y NUEVAS ESTRATEGIAS DE TRATAMIENTO

La línea de toxicidad y nuevas estrategias de tratamiento trabaja en la identificación de los efectos secundarios adversos, su frecuencia y causas, y su prevención o tratamiento. Además, estudia otras alternativas de tratamiento para el VIH con mejor tolerancia o que sean más fáciles de seguir.

DESTACADOS

- **Lipoatrofia, o pérdida de grasa en el rostro y en las extremidades:** esta alteración de la grasa corporal se ha relacionado con diversos fármacos que causan lo que se conoce por “toxicidad mitocondrial” y es uno de los efectos secundarios más visibles y estigmatizantes del VIH. Actualmente, los fármacos que más se utilizan para el tratamiento del virus tienen una menor toxicidad a estos niveles, con lo que la prevalencia de lipoatrofia ha disminuido.
 - Publicación de un artículo en la revista *AIDS Research and Human Retroviruses* sobre el impacto que tiene un cambio de medicación determinado sobre la redistribución de la grasa en el cuerpo (concretamente se evaluaba el paso de usar el fármaco llamado ritonavir combinado con lopinavir a mezclarlo con atazanavir).
- **Problemas cardiovasculares:** existe un elevado número de pacientes VIH positivos con niveles elevados de colesterol o de triglicéridos.
 - Cada antirretroviral tiene un impacto diferente sobre las alteraciones metabólicas y por eso hay que utilizar aquellos que alteran menos los parámetros del colesterol y triglicéridos, especialmente en los pacientes con alto riesgo cardiovascular. También es importante conocer la predisposición genética de cada persona a sufrir alteraciones metabólicas.
 - En la *6th IAS Conference on HIV Pathogenesis, Treatment and Prevention*, celebrada en Roma, se presenta el trabajo realizado sobre cómo la propia infección por el VIH, la hipertensión y el género, pueden ser factores de riesgo que comporten rigidez arterial. También se presentan los resultados obtenidos en otro estudio realizado con la cohorte mediterránea de pacientes infectados por el VIH que han sufrido infarto de miocardio, y que expone cómo tratar y prevenir el riesgo cardiovascular en la práctica clínica habitual.
 - Se ha realizado un estudio que demuestra que la infección por el VIH (con cinco años o más de evolución) y la hipertensión son factores de riesgo independientes de rigidez arterial. Actualmente, hay que comparar estos resultados con población VIH negativa para extraer conclusiones definitivas.
- **Alteraciones en la función renal:** están muy relacionadas con el aumento de la esperanza de vida y el correspondiente envejecimiento de la población con VIH, pero también con algunos antirretrovirales que pueden empeorar el funcionamiento del riñón, especialmente cuando hay otras patologías u otros tratamientos que también son tóxicos para este órgano.
- **Toxicidad ósea:** se realizan controles periódicos para obtener información de la densidad mineral ósea y poder detectar problemas como la osteoporosis.

La farmacología clínica es la especialidad médica que evalúa los efectos de los fármacos en los pacientes, tanto en la población general como en grupos específicos de afectados y en pacientes concretos. Esta evaluación se centra en la relación entre los niveles de los fármacos en la sangre y sus efectos terapéuticos. La línea investiga el comportamiento de los antirretrovirales en el organismo y también las interacciones entre ellos mismos y con otros medicamentos habitualmente utilizados en pacientes VIH positivos. Además, también investiga la relación entre la utilización de los fármacos, la aparición de resistencias y los resultados del tratamiento.



DESTACADOS

- **Comportamiento de los antirretrovirales y posibles interacciones entre ellos.**
 - Durante el 2011, en *Antimicrobial Agents and Chemotherapy*, se publican los resultados de un estudio en el que se observaba que el fármaco llamado raltegravir no se acumula dentro de los linfocitos.
 - En el mes de abril se celebra en Miami el *12th International Workshop on Pharmacology of HIV Therapy*, donde se realiza una presentación oral sobre la posibilidad de reducir las dosis de ritonavir en combinación con otros fármacos para mejorar su seguridad.
- **Terapias complementarias: se investiga sobre el consumo de terapias complementarias al tratamiento antirretroviral para evaluar las interacciones entre algunos remedios “naturales” y los fármacos que actúan contra el VIH.**
 - Se publican los resultados de un estudio que investigaba sobre la existencia de interacciones entre una planta medicinal, la Echinacea purpúrea, y el tratamiento con darunavir/ritonavir en pacientes que combinaban estos elementos terapéuticos. En algunos pacientes, las concentraciones del fármaco antirretroviral disminuyeron hasta un 30%, cosa que hace desaconsejable tomar estos dos tratamientos sin supervisión médica (idealmente monitorizando la concentración de darunavir en la sangre).
- **Farmacocinética poblacional y farmacogenética.**
 - También en el congreso de Miami, se presenta el desarrollo de modelos farmacocinéticos que, además de incluir características demográficas, incorporan características genéticas de los pacientes y nos permiten predecir las concentraciones de los fármacos en cada paciente de forma individualizada.

Más información: www.flsida.org/es/farmacologia

En personas VIH positivas con el sistema inmunológico debilitado, se pueden producir infecciones oportunistas, es decir, enfermedades relacionadas con la progresión y el desarrollo del sida debidas al descenso de defensas.

COINFECCIÓN POR LOS VIRUS DE LA HEPATITIS Y COHORTES

El aumento de la esperanza de vida de las personas VIH positivas ha provocado que los afectados puedan desarrollar, a lo largo del tiempo, otras enfermedades que conviven con el VIH, como las infecciones por los virus de las hepatitis. Teniendo en cuenta que las enfermedades hepáticas terminales son la primera causa de mortalidad en pacientes coinfectados por el VIH y el virus de la hepatitis C (VHC) en nuestro país, resulta imprescindible el conocimiento de la influencia de cada una de las infecciones.

Por otra parte, la línea de cohortes se encarga del seguimiento de diversos grupos de pacientes VIH+.



DESTACADOS

- Estudio de la influencia de marcadores genéticos en el éxito de la terapia.
- Estudio de las mutaciones de los virus provocadas por las resistencias al tratamiento en pacientes coinfectados. Este conocimiento es posible gracias a colaboraciones con el laboratorio IrsiCaixa y diversos centros europeos.
 - Se publican en la revista médica internacional *Antiviral Therapy* los resultados del estudio CORAL-2, un estudio en el que participaron varios centros para evaluar las variaciones de la cantidad de virus en la sangre que provocaba una combinación determinada de fármacos (peginterferón, ribavirina y epoteína) en pacientes con hepatitis C crónica coinfectados por el VIH.
- Valoraciones hepáticas: desde 2007, la Fundación realiza pruebas con un instrumento de alta tecnología llamado Fibroscan para valorar el estado del hígado de los pacientes. Con este sistema se evitan las biopsias hepáticas, mucho más invasivas y agresivas.
 - En la *CROI, Conference on Retroviruses and Opportunistic Infections*, se presenta un estudio realizado sobre la progresión de la fibrosis hepática en pacientes coinfectados con el virus de la hepatitis C y el VIH.
- Seguimiento de la cohorte PISCIS: esta cohorte recoge la información de 2.834 pacientes con VIH/sida visitados a partir del 1 de enero del 1998 hasta el 2003 en diez hospitales de Cataluña y uno de las Islas Baleares. Resultados del seguimiento de esta cohorte han mostrado el aumento de la mortalidad de los pacientes con infección por el VIH por cánceres, enfermedades cardiovasculares y hepáticas, no relacionadas con el VIH.

Más información: www.flsida.org/es/hepatitisycohortes

La infección por el virus del papiloma humano (VPH) es la infección de transmisión sexual más frecuente: un 75% de la población general lo adquirirá a lo largo de su vida. Como norma general, el VPH es eliminado por el propio cuerpo de forma natural sin provocar ninguna lesión. En las personas con el sistema inmunitario debilitado -como por ejemplo las VIH positivas- el papiloma se asocia al desarrollo de lesiones precursoras de cáncer que, en el peor de los casos, pueden evolucionar a cánceres (principalmente de cuello uterino y de ano).

Desde 2004, la Fundación ofrece servicio de detección, diagnóstico, control y tratamiento de la infección por el virus del papiloma humano tanto en mujeres como en hombres seropositivos. Can Ruti es uno de los primeros hospitales de Europa que ofrece consultas periódicas de proctología a los pacientes VIH+, y que trata las lesiones precancerosas detectadas mediante rayos infrarrojos, técnica que permite eliminar la lesión de forma ambulatoria, sin ingresos hospitalarios ni intervenciones quirúrgicas.



DESTACADOS

- Participación en el desarrollo de nuevas técnicas de diagnóstico que permiten determinar qué tipo de VPH tiene el paciente y también su grado de integración en las células para determinar la dificultad de su eliminación. Hay varios tipos de virus del papiloma humano y cada uno puede evolucionar de manera distinta.
 - Se publican los resultados de un estudio en el *International Journal of Gynecological Cancer*. En este estudio se observó que no había diferencias significativas entre los tipos de virus del papiloma que infectaban a un grupo de mujeres VIH positivas en relación a uno de negativas. En ambos grupos, se hicieron biopsias de lesiones precancerosas y de cánceres situados en el útero, identificando el tipo de VPH y su nivel de integración en las células.
- Colaboración del BCN Checkpoint en el reclutamiento de pacientes que participan en estudios. El BCN Checkpoint es un centro comunitario de detección del VIH y de otras infecciones de transmisión sexual para hombres gay y otros hombres que hacen sexo con hombres, gestionado por la asociación «Projecte dels NOMS-Hispanosida».
 - A raíz de esta colaboración, se presenta en el *International AIDS Vaccine Meeting*, en Bangkok, una reflexión sobre los factores que influyen a la hora de decidir si hacerse o no la prueba del VIH, o de participar en un estudio clínico. La población observada era el colectivo de hombres que hacen sexo con hombres, con un riesgo alto de infección por el VIH, en Lima y en Barcelona.
 - En la conferencia *FEMP 2011: Men, sex & HIV*, celebrada en octubre en Estocolmo, se presenta el estudio Check-ear, un estudio sobre la incidencia de la infección por VIH u otras infecciones de transmisión sexual en hombres VIH negativos que tienen sexo con otros hombres.

Para combatir el VIH, hay que conocer qué medicamentos estimulan la recuperación del sistema inmunitario, y trabajar para obtener una vacuna efectiva contra el virus.

INMUNOLOGÍA Y VACUNAS

La línea de investigación de inmunología y vacunas hace el seguimiento de los pacientes que participan en estudios con inmunomoduladores -el tipo de medicamentos que estimulan el crecimiento y la producción de defensas del organismo- y coordina la aplicación clínica de los proyectos de HIVACAT, el proyecto de investigación y desarrollo de la vacuna para el sida en Cataluña.

HIVACAT se estructura en 8 líneas de investigación, que pretenden abordar los principales obstáculos presentes en el desarrollo de vacunas para el VIH, tanto preventivas (para evitar la infección por el VIH), como terapéuticas (para frenar el desarrollo de la enfermedad).

DESTACADOS

I Estudio de las diferentes tipologías de VIH y su efecto sobre el sistema inmunitario:

- Se han completado diversos estudios en los que se evaluaron las respuestas inmunológicas al VIH en más de 900 personas infectadas de tres continentes diferentes. Esto ha permitido identificar las regiones del virus más interesantes para incluirlas en los diseños de vacunas.

I Diseño y construcción de vacunas:

- Primeros ensayos clínicos en ratones de un nuevo modelo de vacuna basado en la respuesta de las células T. Los avances en este campo se han producido gracias a la estancia formativa de Beatriz Mothe en el *National Cancer Institute* en Frederick, Estados Unidos. Se realizarán nuevos ensayos ya en ratones humanizados (modelo animal que simula el sistema inmunitario humano) durante el primer semestre del 2012 en colaboración con investigadores de Boston.
- Se ha completado el reclutamiento de pacientes para el ensayo clínico RISVAC03, en colaboración con el Hospital Clínic y el Gregorio Marañón, que evalúa la seguridad y eficacia de un candidato a vacuna terapéutica llamado MVA-B.

I Estudio de los factores relacionados con el control natural de la infección por el VIH:

- Se mantiene la cohorte de controladores de élite (individuos que son capaces de mantener el VIH bajo control sin necesidad de seguir un tratamiento antirretroviral) y se incorporan pacientes del Hospital Vall d'Hebron de Barcelona y del Hospital Son Espases de Palma de Mallorca. A parte, el proyecto *Late progressors* o *Losers*, estudia los factores virológicos e inmunológicos que hacen que pacientes que han sido controladores del virus, dejen de serlo. Los avances en esta área se presentaron en la CROI (*18th Conference on Retroviruses and Opportunistic Infections*) celebrada en Boston en febrero del 2011 y posteriormente en el *International AIDS Vaccine Meeting* en Bangkok durante el mes de septiembre.
- Por otro lado, se ha completado un estudio en colaboración con investigadores de Madrid en el que se han establecido parte de los mecanismos virológicos e inmunológicos implicados en el control extremadamente efectivo de un paciente infectado consecutivamente por dos virus sin necesidad de tratamiento.

I Estudio sobre la erradicación del virus mediante el uso de inmunomoduladores:

- Durante el 2011 se han reclutado los pacientes para el ensayo clínico de erradicación ERAMUNE que evalúa la eficacia de la intensificación del tratamiento antirretroviral junto con la administración de un inmunomodulador en los reservorios virales (células infectadas por el VIH que permanecen latentes). Se trata de un estudio multicéntrico en el que intervienen grupos de París, Londres, Milán y Barcelona.

Más información: www.fl sida.org/es/inmunologiayvacunas

Hay aspectos relacionados con la calidad de vida que son especialmente complejos en el caso de las personas que viven con el VIH, por el impacto que la infección causa tanto a nivel físico como emocional.

PSICOLOGÍA

Las personas que viven con el VIH, igual que aquellas que tienen otras enfermedades crónicas, requieren una atención integrada que tiene que incluir una asistencia psicológica de calidad. La Fundación, además de proporcionar este tipo de asistencia, promueve el abordaje psicoterapéutico de las dificultades emocionales que se van dando en las personas con VIH y en su entorno, y lleva a cabo diversos estudios centrados en mejorar la calidad de vida de los afectados.



DESTACADOS

- **Estudio de estrategias terapéuticas para mejorar la calidad de vida física y emocional de los pacientes.**
 - En el *2nd International Workshop on HIV & Aging* celebrado en Baltimore los días 27 y 28 de octubre del 2011, se defensa la mejora de la calidad de vida tras seguir un programa basado en *mindfulness*, que consiste en la posibilidad de reducir los pensamientos negativos o de tipo rumiativo característicos de los procesos depresivos, prestando una atención plena a nuestro presente.
- **Estudio de la cronicidad y del envejecimiento.**
 - En Roma, dentro de la *6th IAS Conference on HIV Pathogenesis, Treatment and Prevention* se presenta un trabajo en el que se demuestra que la percepción de los síntomas del envejecimiento entre la población con VIH está especialmente relacionada con un aumento de los estados depresivos, especialmente en las mujeres.
- **Estudios sobre la detección de problemas cognitivos y psicomotores.**
 - En el 4º simposium de Psiquiatría y VIH de Barcelona, se presentan los resultados de un estudio multicéntrico sobre la prevalencia de complicaciones neurocognitivas en pacientes con VIH en Cataluña.
 - También en el marco de la *6th IAS Conference on HIV Pathogenesis, Treatment and Prevention*, se presentan resultados preliminares del estudio NEU, un trabajo multicéntrico llevado a cabo con el objetivo de encontrar un instrumento accesible y breve para la detección de alteración cognitiva en personas con VIH. Entre otros descubrimientos, estos datos muestran cómo la percepción de los pacientes respecto a sus disfunciones cognitivas no siempre coincide con los resultados de las pruebas clínicas y, por otra parte, cómo un test motriz sobre papel puede predecir fácilmente el empeoramiento del funcionamiento psicomotor.
- **Estudio sobre las alteraciones que el estrés psicológico provoca sobre la función inmunitaria.**
 - Marian González-García trabaja actualmente sobre este campo en su tesis doctoral, codirigida por Carmina R. Fumaz y Xavier Borràs (Universidad Autónoma de Barcelona).

DIETÉTICA

Está demostrado que la importancia de la alimentación es vital desde las primeras etapas de la infección por el VIH. Aunque una buena nutrición no tiene repercusión en la prevención del VIH ni en la curación del sida, sí que puede contribuir al tratamiento de los pacientes y a la mejora de su calidad de vida: una nutrición equilibrada refuerza el sistema inmunitario ayudando al organismo a combatir los posibles efectos de la enfermedad.



DESTACADOS

- Participación en numerosos ensayos clínicos realizando la valoración dietética, nutricional y antropométrica de los pacientes (control de la alimentación, evaluación del aprovechamiento que el organismo hace de los nutrientes y medida de diferentes partes del cuerpo, como la cintura, las caderas o los brazos).
 - En el *XXVI Congreso Nacional de la SENPE* (Sociedad Española de Nutrición Parenteral y Enteral), celebrado en Girona durante el mes de mayo, y posteriormente en la *XIII Conferencia Española y Encuentro Iberoamericano de Biometría*, en septiembre en Barcelona, se presentaron las primeras conclusiones de un estudio sobre la ingesta nutricional en hombres y mujeres infectados por el VIH relacionándola con el riesgo cardiovascular (realizado en colaboración con la línea de toxicidad y nuevas estrategias de tratamiento).
- Valoración de la composición de los tejidos del cuerpo: se utilizan técnicas como la impedancia bioeléctrica, que mide esta composición viendo la resistencia que presentan los tejidos ante suaves corrientes eléctricas imperceptibles para el paciente.
- Medida de la densidad ósea: se utiliza la DEXA, una técnica realizada con un aparato que emite dosis muy bajas de rayos X. Se utiliza, por ejemplo, en la detección de la osteoporosis.

Más información: www.flside.org/es/dietetica

Puedes consultar todas las publicaciones en revistas científicas y trabajos presentados en congresos en la página Web de la Fundación:
www.flside.org/es/publicaciones

MONITORIZACIÓN DE ESTUDIOS CLÍNICOS

La Unidad VIH y la Fundación han participado durante el 2011 en 89 estudios de promoción externa, y han realizado 28 estudios de promoción interna. Estos estudios, que pretenden dar respuesta a interrogantes todavía no resueltos, incluyen ensayos clínicos en todas las fases, estudios observacionales y estudios de cohortes.

Todos están listados en www.flsida.org/es/estudios

Los monitores de ensayos clínicos son profesionales con formación específica en la gestión de ensayos clínicos: controlan su evolución desde su ideación hasta la presentación de la memoria de los resultados. Su labor consiste en obtener las aprobaciones pertinentes según la legislación vigente para poder poner en marcha los estudios, hacer los trámites correspondientes, preparar los archivos del promotor y del investigador, contactar con investigadores de los centros que participan en los estudios y hacer las visitas necesarias.

Aunque en un principio sólo se gestionaban ensayos en el ámbito del VIH, las áreas terapéuticas se han ido ampliando (neurología, cardiología, psiquiatría, hemodinámica, farmacología, etc.). Por ese motivo en 2008 se consideró oportuno crear una denominación más genérica, **FLS-Research Support**, con una imagen corporativa y una página Web específicas: www.fls-rs.com.



ESTADÍSTICA

El equipo de estadística contribuye en los proyectos de investigación que se desarrollan en la Fundación aplicando los métodos y técnicas de la estadística necesarios en los diferentes pasos de un proyecto: participa en el diseño de los estudios, sigue la recolección de datos y, por último, analiza los resultados y presenta conclusiones.

Mediante un convenio de cooperación educativa con la Universidad Politécnica de Cataluña, se promueve que estudiantes de esta universidad completen su formación en la Fundación. Además, el contacto con la Politécnica permite trabajar con las técnicas más modernas y poder disfrutar de los últimos avances en estadística.



BECAS A PROYECTOS DE INVESTIGACIÓN

- Dos becas del Ministerio de Sanidad y Política Social para el Dr. José Moltó, responsable de la línea de farmacología clínica, dentro del programa de ayudas para el fomento de la traslación de la aplicación terapéutica de medicamentos de uso humano huérfanos y terapias avanzadas:
 - *Interacciones farmacológicas entre la silimarina y darunavir/ritonavir*
(Periodo de vigencia: 2010-2011)
 - *Interacciones farmacológicas entre echinacea purpúrea y etravirina*
(Periodo de vigencia: 2011)
- Financiación del Ministerio de Sanidad para el estudio *TRIAN T: Estudio para comparar la eficacia y seguridad de dos estrategias farmacológicas diferentes sobre la alteración neurocognitiva en la infección por VIH*, liderado por José Muñoz-Moreno, psicólogo de la Fundación. Periodo de vigencia: 2010-2011
- Participación de Carmina R. Fumaz, psicóloga de la Fundación, en la *Beca FIPSE (Fundación para la Investigación y la Prevención del Sida en España)* para un estudio multicéntrico sobre la calidad de vida de las personas con VIH y la eficacia de una intervención psicoterapéutica. Periodo de vigencia: 2010 - 2013
- *Métodos avanzados de análisis de supervivencia en estadística genética*. Otorgada a Guadalupe Gómez Melis y Nuria Pérez-Álvarez, estadísticas, por el Ministerio de Educación y Ciencia en el Programa de Investigación Fundamental. Periodo de vigencia: 2008 - 2011
- *El TARGA (tratamiento antirretroviral de gran actividad), ¿es sostenible en los sistemas de salud que facilitan el acceso universal a la asistencia sanitaria?* Proyecto liderado por Nuria Pérez y financiado por la Agencia de Gestión de Ayudas Universitarias y de Investigación (AGAUR) de la Generalitat de Cataluña en el que participan la Fundación Lucha contra el Sida y la Universidad Politécnica de Cataluña. Periodo de vigencia: 2008 - 2011
- Contrato *Río Hortega* de Formación en Investigación en Salud (FIS) para profesionales sanitarios post MIR. Esta ayuda proviene del Instituto de Salud Carlos III para la formación de Beatriz Mothe. Periodo de vigencia: 2008 - 2011
- Centro participante en la *European AIDS Treatment Network: NEAT*. 6º programa marco europeo.

FORMACIÓN DE PROFESIONALES EN VIH/SIDA

TESIS EN CURSO

- José A. Muñoz-Moreno. Estudio del rendimiento neurocognitivo y motor en pacientes infectados por el VIH.
Directores: Maite Garolera y Bonaventura Clotet.
- Nuria Pérez-Álvarez. Aplicaciones técnicas e informáticas de la estadística, la investigación operativa y la optimización.
Director: Guadalupe Gómez.
Codirectores clínicos: Bonaventura Clotet y Roger Paredes.
- Patricia Echeverría. Estudio comparativo de los cambios inducidos en el perfil lipídico y hepático de los pacientes VIH en tratamiento con inhibidores de proteasa (IPs) y su relación con el riesgo cardiovascular.
Directores: Eugènia Negredo y Bonaventura Clotet.
- José Ramón Santos. Estrategias de simplificación e impacto de las mutaciones en el tratamiento antirretroviral en pacientes infectados por el VIH-1.
Director: Bonaventura Clotet.
- Marian González-García. Psiconeuroinmunología y VIH: Relación entre el estrés psicológico y el sistema inmunitario de pacientes adultos infectados por el VIH-1.
Directores: Carmina R. Fumaz y Xavier Boiras.
- Beatriz Mothe. *Rational Design and Testing of Novel HIV T Cell Immunogens.*
Directores: Christian Brander y Bonaventura Clotet.



ESTUDIANTES EN PRÁCTICAS

- Durante el 2011 han pasado por la Fundación estudiantes de medicina, psicología, dietética y estadística.

EXTENSIÓN DEL CONOCIMIENTO

En el área de la formación y difusión, la Fundación Lucha contra el Sida organiza jornadas de actualización, sesiones y cursos específicos sobre diferentes aspectos de la enfermedad, que se dirigen principalmente a profesionales sanitarios, pero también a la sociedad en general.



- **Post-CROI:** jornada anual en la que se hace un resumen de aquellos aspectos más destacados de la CROI (*Conference on Retroviruses and Opportunistic Infections*), la conferencia sobre VIH/sida más importante del mundo. Esta jornada de actualización es una de las más importantes del estado español por su reconocida calidad y elevada asistencia.
- **HIV Intensive Update:** curso intensivo de dos días organizado por la Fundación Lucha contra el Sida y el Instituto de Investigación del Sida IrsiCaixa, en el que los participantes reciben formación y actualización en la infección por el VIH, con especial atención a los últimos avances sobre la enfermedad y su tratamiento.
- **Jornada sobre erradicación, vacunas y recuperación inmunológica en VIH:** segunda edición de este encuentro con el Dr. Mario Stevenson, de la Universidad de Massachusetts, y otros expertos en este campo.
- **Manejo de las resistencias en la vida real, discusión de casos clínicos:** estas sesiones se plantean para mejorar el conocimiento de los especialistas sobre el manejo de las resistencias en pacientes VIH. Cada caso se discute en una sesión presencial con un número reducido de clínicos y los expertos Jonathan Schapiro y Bonaventura Clotet.
- **Programa de formación en anoscopia de alta resolución:** este curso se plantea como respuesta a una nueva necesidad asistencial. Aunque el cáncer de ano es poco frecuente, su incidencia va en aumento sobretodo en hombres, especialmente en pacientes VIH positivos y hombres que tienen sexo con otros hombres.
- **Taller sobre aspectos neuropsicológicos y neuropsiquiátricos en la infección por el VIH/sida:** taller dirigido a profesionales en el ámbito del VIH/sida interesados en el conocimiento de las alteraciones del sistema nervioso central. Los trastornos neurocognitivos asociados al VIH/sida son una complicación frecuente.
- **Teleconferencias sobre resistencias:** se llevan a cabo regularmente desde el año 2004 y son sesiones telefónicas en las que se discuten casos clínicos sobre resistencias al tratamiento anti-retroviral. El procedimiento es muy práctico: los hospitales participantes envían un caso clínico en el que haya que decidir el tratamiento más adecuado según el perfil del paciente, su historia clínica, etc. Estos casos son evaluados previamente a la teleconferencia por tres expertos: el Dr. Jonathan Schapiro (Stanford University), el Dr. Santiago Moreno (Hospital Ramón y Cajal) y el Dr. Bonaventura Clotet (Hospital Germans Trias i Pujol). En la teleconferencia se discute el caso entre todos los participantes y se decide una propuesta de tratamiento. Son un recurso especialmente útil para centros con pocos especialistas en VIH y una herramienta pedagógica importante para médicos residentes y en formación.

**COMPROMISO
SOCIAL**

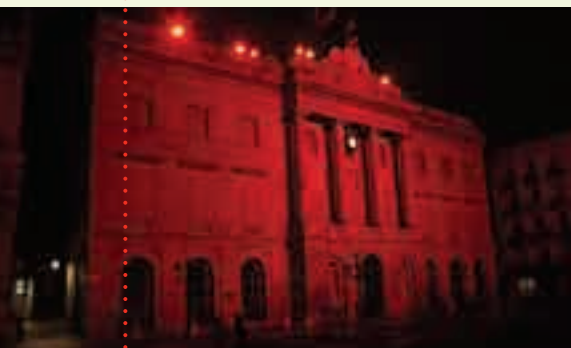


ACCIONES DE COMUNICACIÓN

BARCELONA DA LA CARA POR EL SIDA

Barcelona da la cara por el sida es una acción de concienciación social. Se celebró el 1 de diciembre del 2011 en la ciudad condal por segundo año consecutivo, con la iluminación de edificios y monumentos emblemáticos en rojo (color que simboliza la lucha contra el sida). También participaron comercios y restaurantes del Paseo de Gracia, luciendo el lema de la campaña en sus escaparates, y el Ayuntamiento hizo difusión mediante sus canales de comunicación.

Esta acción es tan sólo un paso en el largo camino hasta la desaparición del estigma que rodea el VIH. Por eso la Fundación quiere que se convierta en una campaña anual de referencia que consolide Barcelona como líder en este tipo de propuestas solidarias.



Más información: www.barcelonadalacaraporelsida.org

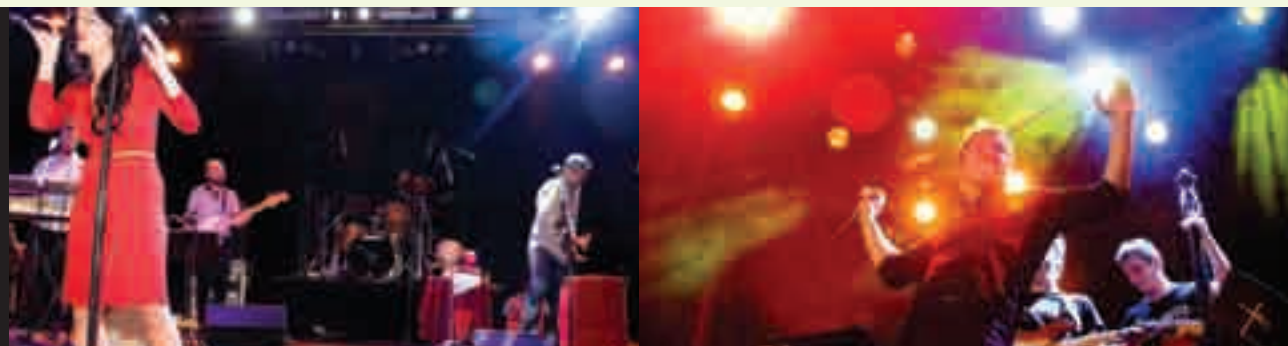
DEMOS LA CARA POR EL SIDA

La campaña de sensibilización *Demos la cara por el sida* nació en 2006 con los objetivos de aumentar la concienciación pública y luchar contra los prejuicios entorno al VIH/sida. Desde entonces, muchas de las acciones benéficas de la Fundación se han llevado a cabo bajo este lema.



EVENTOS BENÉFICOS

CONCIERTO DE VERANO 2011



El 18 de julio, *Luz de Gas* fue la sede del concierto de verano a beneficio de la Fundación Lucha contra el Sida reuniendo dos propuestas musicales muy diferentes. Por un lado, *Marujita*, grupo emergente en nuestro país que hace una clara apuesta por el mestizaje y la fusión. Y por el otro, la fantástica imitación de Bruce Springsteen realizada por Manel Fuentes, en esta ocasión acompañado por *La Vella Dixieland*.

3ª CURSA DEMOS LA CARA POR EL SIDA



El domingo 9 de octubre se celebró la 3ª edición de la cursa *Demos la cara por el sida* por los alrededores del Hospital Universitario Germans Trias i Pujol y la sierra de Marina. 440 corredores participaron, divididos entre los tres circuitos existentes: 10 km, 3 km e infantil.

Los ganadores de cada categoría recibieron los trofeos y premios correspondientes de manos de autoridades como el alcalde de Badalona, los regidores de Deportes y Salud del Ayuntamiento de Badalona, y el director médico del Hospital Germans Trias i Pujol.

Esta tercera edición de la cursa contó con los patrocinios de Anudal, Badagres, ICT Filtración y Tusgsal; el apoyo de la Obra Social de La Caixa; y la colaboración de una larga lista de empresas e instituciones como por ejemplo Mercados Municipales de Badalona o Voluntarios Badalona.

Más información: <http://www.fl sida.org/cursa/>

GALA CONTRA EL SIDA 2011

El 1 de diciembre, el Hotel W de Barcelona acogió la 2ª *Gala contra el Sida*, organizada por la Fundación y con Miguel Bosé y Eugenia Silva como embajadores. El acto contó con la presencia de representantes del mundo de la empresa, la sociedad, la política y el espectáculo.

Gracias a los patrocinadores, con Telefónica a la cabeza, y a los casi 600 asistentes, se obtuvieron 474.520€ (105.000€ más que el año anterior), que se destinarán a los proyectos de investigación de la Fundación.



Más información: www.galacontraelsida.com

LA BASE SOCIAL

Aunque la Fundación cuenta con el apoyo de muchísimas personas, algunas de ellas se comprometen a hacer una aportación económica periódicamente. Tener una base social fiel es un gran orgullo para la Fundación, y hacerla crecer es uno de sus objetivos.

COLABORA

Como particular, puedes hacer una aportación puntual, hacerte socio y/o participar en las actividades benéficas que organiza la **Fundación**.

Como empresa, puedes colaborar de forma permanente con la **Fundación**, apadrinar un proyecto de investigación o patrocinar un evento concreto.

Encontrarás estas y otras opciones en www.fl sida.org/es/colabora

EMPRESAS E INSTITUCIONES COLABORADORAS 2011

Abbott	Generalitat de Catalunya
Agrolimen	Gilead
Air Europa	Gramona
Ajuntament de Badalona	Gran Teatre del Liceu
Ajuntament de Barcelona	Gran Via 2
Alberto Cerdán	Gucci
Anudal	Han Nefkens
ARA	Havas Media
Arcasa	Hosp. Germans Trias i Pujol
Arenas de Barcelona	Hotel Majestic
Associació d'Amics del Passeig de Gràcia	Hotel W
Badagrés	ICT Filtración
Badalona Comunicació	Janssen
BCN Checkpoint – Projecte dels Noms	L'Auditori
Bodegues Roda	La Razón
Boehringer Ingelheim	La Vanguardia
Bristol – Myers Squibb	MACBA
Bulgari	Mahala Comunicació
BTV	Media Planing
Caixafòrum	Mediapro
Casa Batlló	Mercats Municipals de Badalona
Casalobos	MSD
Castell d'Encus	Neat
COM Ràdio	Pfizer
Common Sense	Público
Derby Hotels	Puig
Ecoalf	Qüestions
El Economista	Renfe
El Molino	Repsol
El Mundo	Revlon Professional
El Palauet	Room Mate Hotels
El Periódico	Sagrada Família
El Poble Espanyol	Siemens
Esteve	Teatre Nacional de Catalunya
Fira de Barcelona	Telefónica
Focus	The Project
Fondo MAC de lucha contra el sida	Tous
Fundació ArtAIDS	Tusgsal
Fundació Damm	Unidos en Red
Fundació Sagrada Família	ViiV Healthcare
Fundación Francisco Godia	Volkswagen
Gas Natural	Voluntaris Badalona

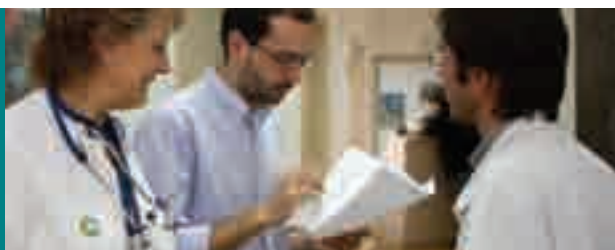
EQUIPO HUMANO



- CARMEN ALCALDE
 - Enfermera
 - Línea de coinfección por el VPH e infecciones oportunistas
- ÀNGELS ANDREU
 - Farmacèutica
- ANNA BONJOCH
 - Médica e investigadora
 - Línea de toxicidad y nuevas estrategias de tratamiento
- ISABEL BRAVO
 - Enfermera
 - Línea de virología clínica
- ANNA CHAMORRO
 - Enfermera
- SÒNIA CLEMARES
 - Administrativa
- BONAVENTURA CLOTET
 - Médico e investigador
 - Responsable de la Unidad VIH
 - Presidente de la Fundación
- PATRÍCIA COBARSÍ
 - Enfermera
 - Línea de coinfección por el VPH i infecciones oportunistes
- PEP COLL
 - Metge i investigador
 - Línea de coinfección por el VPH e infecciones oportunistas
- CRISANTO DÍEZ
 - Psiquiatra
- PATRICIA ECHEVERRÍA
 - Médica e investigadora
 - Línea de toxicidad y nuevas estrategias de tratamiento
- ROSER ESCRIG
 - Monitora de ensayos clínicos
- CARLA ESTANY
 - Dietista
 - Responsable de la línea de dietética
- MERCÈ FERRÀNDIZ
 - Administrativa
- M^a JOSÉ FERRER
 - Psicóloga
 - Responsable de la línea de psicología
- SANDRA FLORES
 - Administrativa
- FRANCESC GARCIA-CUYÀS
 - Cirujano digestivo
- SÍLVIA GEL
 - Monitora de ensayos clínicos
 - Coordinadora de ensayos clínicos internos
 - Responsable de calidad
- GUADALUPE GÓMEZ
 - Catedrática de estadística de la UPC
- MARIAN GONZÁLEZ
 - Psicóloga
 - Línea de psicología
- VICENTE GONZÁLEZ-MESTRE
 - Cirujano plástico
- GEMMA GUILLÉN
 - Responsable de comunicación y *fundraising*
- CRISTINA HERRERO
 - Monitora de ensayos clínicos
- ANTONI JOU
 - Médico e investigador
 - Línea de coinfección por los virus de la hepatitis y cohortes
- BEGOÑA LEMOS
 - Trabajadora social
- JOSEP MARIA LLIBRE
 - Médico e investigador
 - Línea de virología clínica
- MANEL MEDINA
 - Cirujano plástico
- ÍNGRID MARTÍNEZ
 - Administrativa
- CRISTINA MIRANDA
 - Enfermera
 - Línea de farmacología clínica

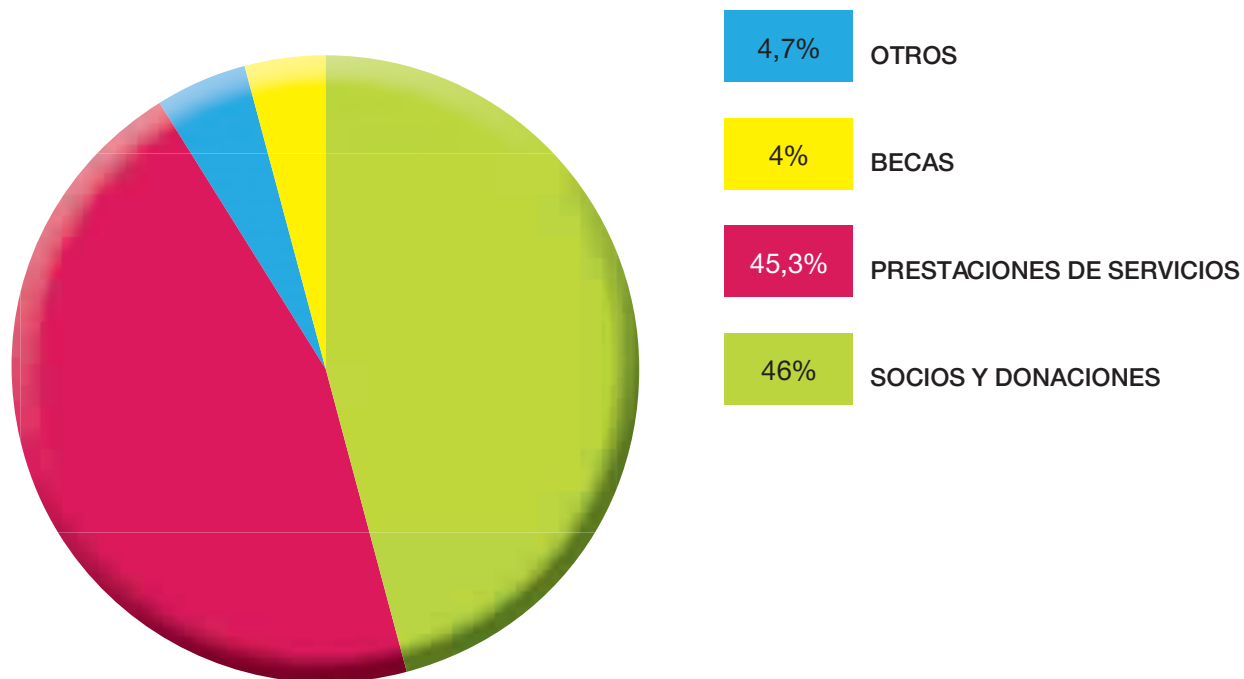
EQUIPO HUMANO

- JOSÉ MOLTÓ
–Médico e investigador
–Responsable de la línea de farmacología clínica
- BEATRIZ MOTHE
–Médica e investigadora
–Línea de inmunología y vacunas
- JOSÉ A. MUÑOZ-MORENO
–Psicólogo
–Línea de psicología
- MARIA NAVARRO
–Contable
- EUGÈNIA NEGREDO
–Médica e investigadora
–Responsable de la línea de toxicidad y nuevas estrategias de tratamiento
- ARELLY ORNELAS
–Estudiante de estadística
- MAITE ORODEA
–Administrativa
- DÉBORAH PARÍS
–Administrativa
- ROGER PAREDES
–Médico e investigador
–Responsable de la línea de virología clínica
- NÚRIA PÉREZ
–Estadística
- MARTA PIÑOL
–Cirujana digestiva
- RAMON PLANAS
–Responsable del servicio de aparato digestivo
- JORDI PUIG
–Enfermero
–Línea de toxicidad y nuevas estrategias de tratamiento
–Coordinador de ensayos clínicos externos
- CARMINA R. FUMAZ
–Psicóloga
–Línea de psicología
- JOAN ROMEU
–Médico e investigador
–Responsable de la línea de inmunología y vacunas
- JOSÉ RAMÓN SANTOS
–Médico e investigador
–Línea de virología clínica
- ANNA SALAS
–Enfermera
Línea de coinfección por los virus de la hepatitis y cohortes
- CRISTINA SEGUNDO
–Enfermera
–Línea de coinfección por el VPH e infecciones oportunistas
–Línea de coinfección por los virus de la hepatitis
- GUILLEM SIRERA
–Médico e investigador
–Responsable de la línea de coinfección por el VPH e infecciones oportunistas
- ANTONI TARRATS
–Ginecólogo
- JÉSICA TORO
–Monitora de ensayos clínicos
- ALBERT TULDRÀ
–Gerente
- CRISTINA TURAL
–Médica e investigadora
–Responsable de la línea de coinfección por los virus de la hepatitis y cohortes
- SEBASTIÀ VIDELA
–Investigador
–Línea de coinfección por el VPH e infecciones oportunistas
- VICTÒRIA VILA
–Administrativa
- JORDI VILÀ
–Cirujano plástico

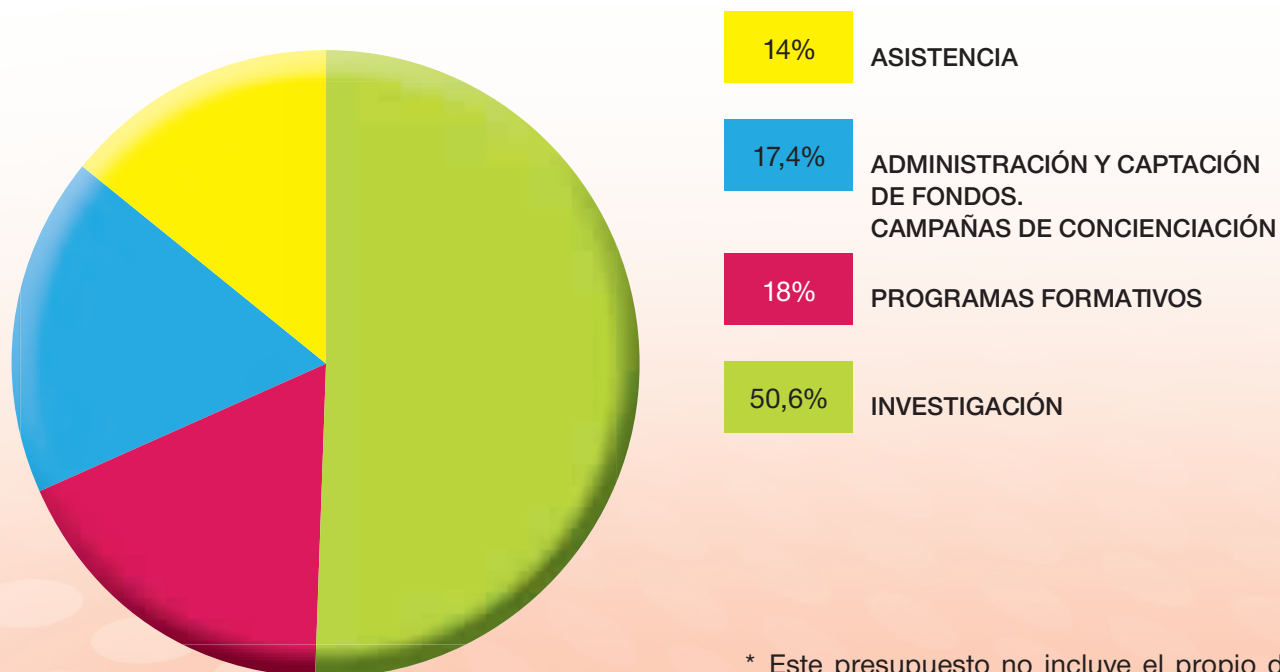


FUENTES DE FINANCIACIÓN

INGRESOS: 2.180.612 €

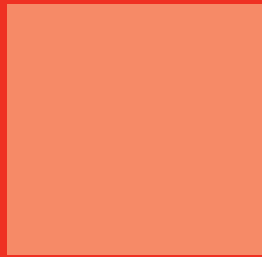
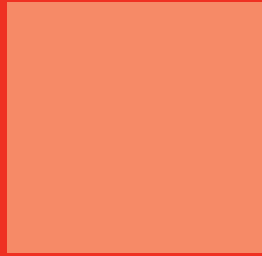
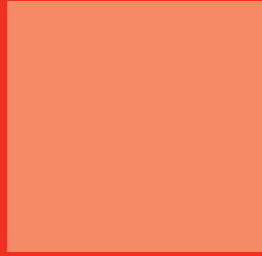
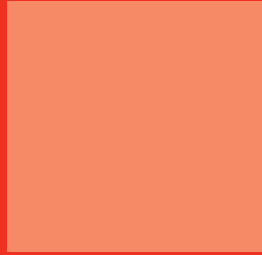


GASTOS: 2.273.409 €



* Este presupuesto no incluye el propio de la Unidad VIH del Hospital y del laboratorio IrsiCaixa.

THE FOUNDATION





Bonaventura Clotet
President

The first cases of AIDS were described in the United States in 1981. After 30 years of fighting against the disease, we can be very satisfied with the enormous advances achieved. Never before has so much progress been made in the fight against an infection in so short a time. We have gone from a completely hopeless prognosis to consider it now as a chronic disease. Unfortunately though, this is not the case all over the world and the life expectancy of a person living with HIV varies greatly depending on where they were born.

The efforts to get rid of the disease – studying ways of eradicating the virus and research for a vaccine – go on. Meanwhile, we have to continue trying to control the complications of HIV, such as the toxicity of the treatment and the commonly associated conditions, like hepatitis, papilloma and premature ageing. In this year of our 20th anniversary, these are the principal lines of research the Foundation is focusing on.


We are extremely pleased with the social support we receive for carrying out our work. The AIDS Gala led by Miguel Bosé and the campaign *Barcelona Stands Up to AIDS*, which lit up the city's buildings in red, are excellent examples of how people, companies and institutions have become involved in the cause. The contribution of resources helps us make progress in research but we must not forget that the fight against AIDS is a battle fought daily and we all have to take part, protecting ourselves every day and preventing new infections. Being able to talk of HIV as a chronic disease does not escape the fact that people living with HIV continue to face enormous difficulties. Nor can we forget the huge cost of the treatment.

The work we have done in the last year is set out in detail in this report. We are very happy with the progress but much remains to be done. Please continue to help us.

Many thanks!

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'Bonaventura Clotet'. The signature is stylized and fluid, with a long horizontal line underneath it.

Bonaventura Clotet. President



THE FOUNDATION

The **Fundació Lluita contra la Sida** is a non-profit-making organisation whose main aims are health-care, research and teaching in the field of HIV and AIDS. The Foundation was created 20 years ago by Dr Bonaventura Clotet from the HIV Unit at “Germans Trias i Pujol” University Hospital in Badalona, near Barcelona.



FUNDACIÓ LLUITA CONTRA LA SIDA
Healthcare, research and teaching

MISSION

- To offer the best human and health care to people with HIV.
- To conduct independent and competitive research in the field of HIV infection.
- To transfer the knowledge acquired to society and to healthcare professionals.

VALUES

- We aspire to be approachable, welcoming and supportive.
- We believe in respect for people and in the right to confidentiality.
- We are multidisciplinary, expert and professional.
- We pursue excellence, we innovate and we lead.
- We have self-management capacity; we are versatile and flexible.

VISION

- To maintain the Foundation's position as a reference centre, both from a scientific perspective and in healthcare.
- To fulfil the expectations of our patients and ensure their continuity.
- To energetically produce innovative and high-quality scientific output.
- To consolidate our current lines of research, promoting the interrelation between them and with external groups.
- To obtain the resources that permit independent activity
- To consolidate the training of pre-doctorate scholarship holders.
- To consolidate teaching programmes for healthcare workers outside the Unit
- To actively transmit our knowledge to society.
- To work with well-trained, satisfied and motivated professionals.
- To take part in cooperation programmes in developing countries.

ORGANS OF GOVERNANCE

BOARD OF TRUSTEES

The highest organ of governance of the Foundation is the Board of Trustees. Its function is to ensure the fulfilment of the core aims of the Foundation, to assess the work carried out, to oversee management actions, and to appoint executive positions. Its members are representatives of different areas of society who, with their different sensitivities and needs, initiate new challenges for the organisation.

President

Bonaventura Clotet

Secretary and treasurer:

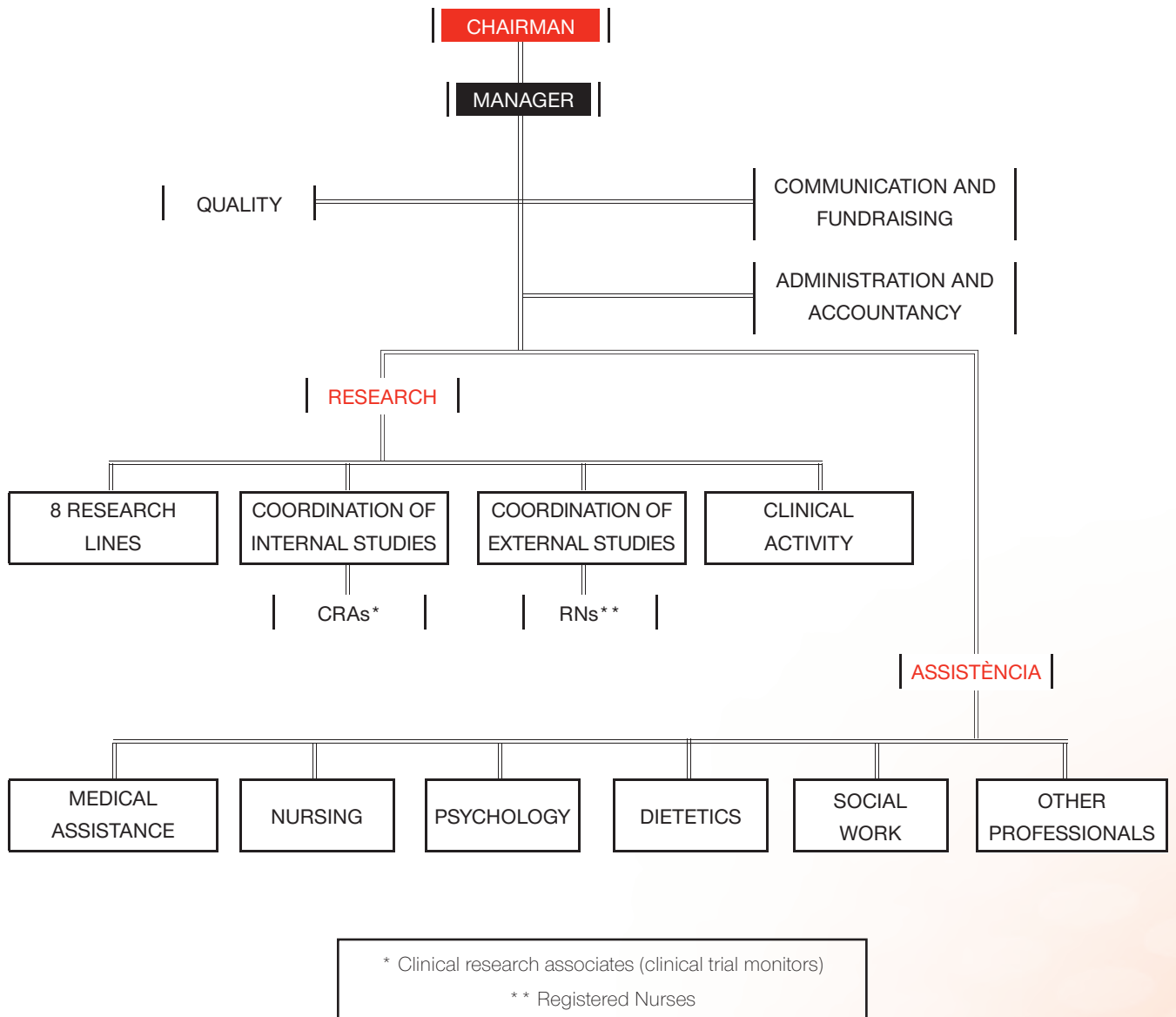
Guillem Sirera

Members

Leopoldo Biete, Maria Llatjós, Caterina Mieras, Lola Mitjans, Montserrat Pinyol, Joan Romeu, Mónica Segarra, Ricard Vaccaro, Elvira Vázquez and Anna Veiga



ORGANISATIONAL CHART



Toxicity and new
treatment strategies



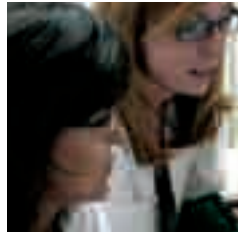
Clinical Pharmacology



Coinfection by hepatitis
virus and cohorts



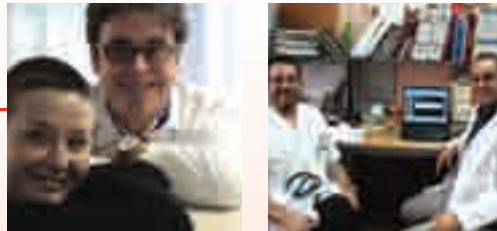
Immunology and vaccines



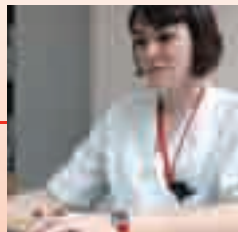
Co-infection with papilloma virus
and opportunistic infections



Clinical Virology



Dietetics



Psychology



ACTIVITY

HEALTHCARE
RESEARCH
TEACHING

GRAPH 1

Figures for patients seen and consultations (2005-2011)

	Number of patients	Number of visits
2005	2.407	15.636
2006	2.292	16.222
2007	2.423	15.194
2008	2.941	14.919
2009	3.202	16.905
2010	2.577	17.259
2011	3.027	16.947

GRAPH 2

Overall view of the service in 2011

VERY POOR: 1
 POOR: 2
 REGULAR: 3
 GOOD: 4
 VERY GOOD: 5



The Foundation carries out continual assessment of its clients' satisfaction with the healthcare service. See the results of the surveys at: www.flsida.org/en/quality



- **Medicine:** diagnosis and follow-up of HIV infection and associated disorders, advice and counselling in cases of accidental exposure to HIV, monitoring and supervision of clinical trials.
- **Nursing:** blood tests, outpatient treatment, training for self-administration of drugs, advice and counselling, monitoring and control of clinical trials.
- **Psychology:** emotional support for patients and those close to them, psychological treatment, support in adherence to treatment, neuropsychological assessment.
- **Dietetics:** nutritional assessment and intervention.
- **Social Work:** information, advice and finding resources for the HIV patient.
- **Gynaecology:** control and treatment of gynaecological aspects in HIV-positive women.
- **Psychiatry:** diagnosis and treatment of psychiatric problems related to HIV infection.
- **Proctology:** control and treatment of anal diseases related to HIV; those caused by the human papillomavirus in particular.
- **Plastic surgery:** treatment of the problems related to lipodystrophy.
- **Hepatic elastography:** assessment of the patient's liver with the high-technology Fibroscan device.

Meet the Foundation's experts at
www.flsida.org/en/staff

The immune system is responsible for preventing an infection or disease from propagating and developing. HIV attacks the immune system directly, making the infected person far more vulnerable. We have to know exactly how the virus works in the immune system to be able to fight it more effectively.

CLINICAL VIROLOGY

The Clinical Virology research line studies how the action of the HIV causes the patient to become ill.

One of the main obstacles in the treatment of HIV is that the virus is able to mutate and become resistant to the antiretroviral drugs; when resistance occurs, the medication becomes less effective against the virus and the viral load (the amount of HIV in the blood) starts to increase. When that happens, the patient may not be aware of anything to begin with as no alarm mechanisms are triggered. However, the development of resistance progressively leaves the patient without treatment options.

Mutations are more likely to occur if the levels of medication in the blood are too low to control the HIV. This is why it is so important to monitor these levels and adherence to the treatment, i.e. taking it as prescribed by the doctor.



KEY ACTIVITIES

- Study of the virus response to particular drugs and treatments.
 - At the 9th European Workshop on HIV & Hepatitis in Cyprus in March, a presentation was given on the response achieved with *etravirine* and the resistance developed by patients for whom this treatment failed.
- Development and validation of techniques for detecting resistance to antiretrovirals.
- Study of the tendency for HIV to infect particular cells and tissues in order to be able to predict how the virus will progress in each patient.
- Study of the behaviour of vaccines against HIV.
- Study of the resistance developed by hepatitis viruses in patients coinfecting with HIV.

For more information: www.flsida.org/en/virology

Antiretroviral drugs, alone, combined with other antiretrovirals or with other treatments affect the patients' bodies. To achieve the desired therapeutic effect, the correct levels of each drug have to be determined for each individual patient. However, the HIV medication, but also the HIV infection itself, can cause serious side effects or complications in the long term, which have to be either controlled or, if possible, prevented.

TOXICITY TO ANTIRETROVIRALS AND NEW TREATMENT STRATEGIES

The toxicity and new treatment strategies line works on identifying the serious side effects and their incidence and causes, as well as prevention and treatment. This line also looks for alternative treatments for HIV which may be better tolerated or easier to adhere to.

KEY ACTIVITIES

- **Lipoatrophy, or loss of fat tissue from the face and the extremities:** this body-fat disorder has been related to various drugs that cause what is known as “mitochondrial toxicity” and is one of the most visible and stigmatizing side effects of HIV. However, the drugs most used nowadays to treat the virus are less toxic in this regard and the prevalence of lipoatrophy has fallen.
 - Publication of an article in the journal *AIDS Research and Human Retroviruses* on the impact of a particular change in medication on the redistribution of body fat (this specifically evaluated the impact of switching from the combination *ritonavir* and *lopinavir* to *ritonavir* and *atazanavir*).
- **Cardiovascular problems:** a large number of patients have high cholesterol or triglyceride levels.
 - Each antiretroviral has a different impact on metabolic disorders and it is therefore better to use those with the least effect, especially in patients with high cardiovascular risk. It is also important to know each person's genetic predisposition to suffer this type of complication.
 - Work carried out on how the HIV infection itself, hypertension and gender may be risk factors for hardening of the arteries was presented at the *6th IAS Conference on HIV Pathogenesis, Treatment and Prevention* in Rome. Also presented were the results obtained in another study conducted with the cohort of Mediterranean HIV patients who have had a myocardial infarction, which discussed how to treat and prevent cardiovascular risk in routine clinical practice.
 - Another study has shown that HIV infection (after five or more years) and hypertension are independent risk factors for hardening of the arteries. These results now have to be compared with an HIV-negative population before definitive conclusions can be drawn.
- **Impaired renal function:** this is strongly related to the increased life expectancy and subsequent ageing of the HIV population. However, it is also a consequence of some antiretrovirals, especially in cases with concomitant disease or other treatments that are also toxic to the kidneys.
- **Bone toxicity:** patients are monitored periodically to obtain information about their bone mineral density, in order to detect problems such as osteoporosis.

For more information: www.fl sida.org/en/toxicity

Clinical Pharmacology is the specialised medical area that assesses the effects of drugs on the patients, both in the general population and in specific patients or patient groups. It focuses on the relationship between the levels of the drugs in the blood and their therapeutic effects. This line investigates how the antiretrovirals behave in the body, and also how they interact with each other and with other medications commonly used in HIV-positive patients. It also investigates the relationship between the use of the drugs, the development of resistance and the results of the treatment.



KEY ACTIVITIES

- **How the antiretrovirals behave and how they interact with each other.**
 - In 2011, the results of a study were published in *Antimicrobial Agents and Chemotherapy*, in which it was found that the drug *raltegravir* does not accumulate inside lymphocytes.
 - In April, the *12th International Workshop on Pharmacology of HIV Therapy* took place in Miami. An oral presentation was given on the possibility of reducing the doses of *ritonavir* in combination with those of other drugs, in order to improve safety.
- **Alternative Therapies: the use of alternative therapies to antiretroviral treatment is being studied in order to assess interactions between some “natural” remedies and the drugs that act on HIV.**
 - The results have been published of a study investigating the existence of interactions between the medicinal herb *Echinacea purpurea* and treatment with *darunavir/ritonavir* in patients who combine these therapies. In some patients, concentrations of the anti-retroviral fell to 30%, making it inadvisable to take these two treatments without medical supervision.
- **Population Pharmacokinetics and Pharmacogenetics.**

The development of pharmacokinetic models that, in addition to including demographic characteristics, incorporate the genetic characteristics of the patients and allow us to predict the drug concentrations for each person individually was also presented at the Miami congress.

For more information: www.flsida.org/en/pharmacology

HIV-positive people with weakened immune systems can suffer from opportunistic infections. These are illnesses related to progression of the disease and the development of AIDS as a result of the weakening of the body's defences.

COINFECTION BY HEPATOTROPIC VIRUSES LINE. COHORTS

The increased life expectancy of HIV-positive people has meant that over time, they may develop other conditions that coexist with the HIV, such as hepatitis virus infections. Since, in Spain, terminal liver disease is the main cause of death in patients coinfecting with HIV and the hepatitis C virus (HCV), it has become essential to understand the influence of each of the infections.

In parallel, the Cohorts line follows up different groups of HIV-positive patients.



KEY ACTIVITIES

- Study of the influence of genetic markers on the success of the therapy.
- Study of the virus mutations caused by resistance to treatment in coinfecting patients. This knowledge has been made possible thanks to collaboration with the IrsiCaixa laboratory and various European centres.
 - The results of the CORAL-2 study were published in the international medical journal *Antiviral Therapy*. A number of different centres took part in this study to evaluate the variations in the amount of virus in the blood caused by a particular drug combination (*peginterferon, ribavirin* and *epoetin*) in patients with chronic hepatitis C coinfecting with HIV.
- Liver tests: since 2007, the Foundation has been doing tests with a high-technology instrument called Fibroscan to assess patients' livers. The use of this system means that far more invasive and aggressive liver biopsies can be avoided.
 - A study on the progression of liver fibrosis in patients coinfecting with hepatitis C virus and HIV was presented at the *Conference on Retroviruses and Opportunistic Infections (CROI)*.
- Follow-up of the PISCIS cohort: this cohort collects information on 2,834 patients with HIV/AIDS seen from 1st January 1998 up to 2003 in ten hospitals in Catalonia and one in the Balearic Islands. Results from the follow-up of this cohort have shown an increase in the number of deaths among HIV patients from non-HIV-related cancers and cardiovascular and liver disease.

For more information: www.fl sida.org/en/hepatitisandcohorts

Human papillomavirus (HPV) is the most common of all sexually transmitted infections: 75% of the general population will acquire it at some point in their lifetime. HPV is generally eliminated by the body naturally without causing any harm. In people with weakened immune systems such as those who are HIV-positive, papilloma is associated with the development of cancer precursor lesions which, in the worst cases, can go on to cause cancer (primarily of the cervix and the anus).

Since 2004, the Foundation has provided the service of detection, diagnosis, monitoring and treatment of human papillomavirus in seropositive men and women. Can Ruti was one of the first hospitals in Europe to offer regular proctology consultations to HIV-positive patients and to treat the pre-cancerous lesions detected by infrared coagulator, a technique that allows the lesion to be removed on an outpatient basis, without the need for hospital admission or surgical intervention.



KEY ACTIVITIES

- | Participation in the development of new diagnostic techniques to determine which type of HPV the patient has and also the degree of integration into the cells, in order to then determine how difficult it will be to remove. There are various types of human papillomavirus and each one may develop in a different way.

- Study results were published in the *International Journal of Gynecological Cancer*. This study found that there were no significant differences in the types of papilloma virus affecting a group of HIV-positive and a group of HIV-negative women. Biopsies were taken from both groups of pre-cancerous and cancer lesions located in the uterus and the type of HPV and degree of integration into the cells was identified.

- | Collaboration of BCN Checkpoint in the recruitment of patients to take part in studies. BCN Checkpoint is a community centre for the detection of HIV and other sexually-transmitted diseases for gay men and men who have sex with other men, which is run by the association, Projecte dels NOMS-Hispanosida.

- As a result of this collaboration, a reflection on the factors involved in deciding whether or not to be tested for HIV, or to take part in a clinical study, was presented at the *International AIDS Vaccine Meeting* in Bangkok. The population observed was men who have sex with other men, at high risk of contracting HIV, in Lima and in Barcelona.

- At the *FEMP 2011 conference, Men, Sex & HIV*, in Stockholm, a presentation was given about the Check-ear study on the incidence of infection with HIV or other sexually-transmitted diseases in HIV-negative men who have sex with other men.

For more information: www.fl sida.org/en/HPV

To combat HIV, we need to know which medications stimulate the recovery of the immune system and work towards obtaining an effective vaccine against the virus.

IMMUNOLOGY AND VACCINES

The Immunology and Vaccines research line monitors patients who are taking part in trials with immunomodulators (the type of drug that stimulates the growth and production of the body's defences) and coordinates the clinical application of the HIVACAT projects, the AIDS vaccine research and development project in Catalonia.

The HIVACAT programme is structured around 8 areas of research which aim to tackle the main obstacles to the development of HIV vaccines, both preventative, i.e. to prevent HIV infection, and therapeutic, i.e. to stop the disease from spreading.

KEY ACTIVITIES

I Study of the different types of HIV and their effect on the immune system:

- A number of studies have reached completion in which the immune responses to HIV were evaluated in over 900 infected people across three continents. This has made it possible to identify the regions of the virus of most interest for including in vaccine designs.

I Design and construction of vaccines:

- First clinical trials in mice of a new vaccine model based on the T-cell response. The advances in this area have been made thanks to the period spent by Beatriz Mothe studying at the *National Cancer Institute* in Frederick, United States. Further trials are already being conducted in humanised mice (animal model that simulates the human immune system) in the first half of 2012 in collaboration with researchers in Boston.

- Recruitment of patients is complete for the RISVAC03 clinical trial, in collaboration with Hospital Clínic and Hospital Gregorio Marañón, in which the safety and efficacy of a candidate therapeutic vaccine called MVA-B will be evaluated.

I Study of the factors related to natural control of HIV infection:

- The cohort of elite controllers continues (individuals able to keep the HIV under control without the need for antiretroviral treatment) and patients have also been included from Barcelona's Hospital Vall d'Hebron and Hospital Son Espases in Palma de Mallorca. At the same time, the project *Late progressors* or *Losers*, studies the factors that make patients who have been controllers of the virus stop being so. The advances in this area were presented at the CROI (*18th Conference on Retroviruses and Opportunistic Infections*) in Boston in February 2011 and later at the *International AIDS Vaccine Meeting* in Bangkok in September.

I Study on the eradication of the virus through the use of immunomodulators:

- Patients were recruited in 2011 for the ERAMUNE clinical trial on eradication. The aim is to evaluate whether or not intensifying antiretroviral treatment with the administration of an immunomodulator is effective in reducing the viral reservoirs (HIV-infected cells that remain latent). This is a multicentre study which includes groups in Paris, London, Milan and Barcelona.

For more information: www.flsida.org/en/immunologyandvaccines

There are aspects relating to quality of life, which are especially complex in the case of people who live with HIV because of the physical and the emotional impact of the infection.

PSYCHOLOGY

Like people with other chronic illnesses, people who are HIV positive require integrated care which must include psychological support. The Foundation not only provides that support but also promotes psychotherapeutic intervention to help with the emotional difficulties that arise in patients with HIV and those around them and has conducted a number of different studies focusing on improving the quality of life of these people.



KEY ACTIVITIES

■ Study of Therapeutic Strategies.

- The improvement in quality of life after following a programme based on *mindfulness* was upheld at the *2nd International Workshop on HIV & Aging* held on 27th and 28th October 2011 in Baltimore. This consists of the possibility of reducing the negative thoughts or brooding typical of depression by focusing our full attention on the present.

■ Study of Chronicity and Ageing.

- A study was presented at the *6th IAS Conference on HIV Pathogenesis, Treatment and Prevention* in Rome which showed that the perception of the symptoms of ageing among the HIV population is particularly associated with an increase in depressive states, especially in women.

■ Studies on the detection of cognitive and psychomotor problems.

- The results of a multicentre study on the prevalence of neurocognitive complications in HIV patients in Catalonia was presented at the 4th Psychiatry and HIV Symposium in Barcelona.

- Also at the *6th IAS Conference on HIV Pathogenesis, Treatment and Prevention*, preliminary results were presented from the NEU study, a multicentre study to find an accessible and brief system for detecting cognitive changes in people with HIV. Among other findings, the data show that the patients' perception of their cognitive dysfunction does not always coincide with the results of the clinical tests and, additionally, that a motor test on paper can easily predict deterioration in psychomotor functioning.

■ Study on the changes caused by psychological stress on immune function.

Marian González-García is currently working on this area in her doctoral thesis, co-directed by Carmina R. Fumaz and Xavier Borràs (Universitat Autònoma de Barcelona).

DIETETICS

It has been demonstrated that diet is a vitally important factor from the first stages of HIV infection. Even though a good diet plays no role in the prevention of HIV and nor will it cure AIDS, it can contribute to a patient's treatment and to improving their quality of life: a balanced diet reinforces the immune system and helps the body to combat the possible effects of the disease.



KEY ACTIVITIES

- Participation in numerous clinical trials, carrying out the dietetic, nutritional and anthropometric assessments on the patients (monitoring of the diet, assessment of how the body makes use of the nutrients and taking measurements of different parts of the body such as the waist, hips and arms).
 - The first conclusions of a study on nutritional intake in men and women with HIV in relation to cardiovascular risk were presented at the *26th National Congress of the Societat Espanyola de Nutrició Parenteral i Enteral (SENPE)* in Girona in May and then later in September at the *13th Spanish Conference and Iberoamerican Meeting on Biometrics* in Barcelona. The study was conducted in collaboration with the Toxicity and New Treatment Strategies Line.
- Assessment of the composition of body tissues: using techniques such as bioelectrical impedance, which measures the composition of the tissues through their resistance to small electrical currents that are imperceptible to the patient.
- Measurement of bone mineral density: using the DEXA technique, a device that emits very low doses of X-rays. This is useful for detecting conditions such as osteoporosis.

For more information: www.flsida.org/en/dietetics

All articles published in scientific journals and papers presented at conferences can be consulted at www.flsida.org/en/publications

RESEARCH

SUPPORT FOR RESEARCH

MONITORING OF CLINICAL STUDIES

During 2011, the HIV Unit and the Foundation have taken part in 89 externally-run studies and have conducted 28 in-house studies. These studies, which are aimed at answering unresolved questions, include clinical trials in all phases, observational studies and cohort studies.

A list of all the studies can be found at www.flsida.org/studies

The monitors are qualified professionals with specific training in the management of clinical trials: they monitor the progress of the trial from its inception to the presentation of the report on the results. Their job consists of obtaining the necessary approvals according to the legal requirements before the study can start, taking care of the corresponding formalities, preparing the sponsor's and investigator's files, contacting the investigators of participating sites and making the necessary site visits.

Although originally, only trials related with HIV were conducted, the therapeutic areas gradually became more wide-ranging (neurology, cardiology, psychiatry, haemodynamics, pharmacology, etc.). As a result, in 2008, it was considered appropriate to create a more generic name, **FLS-Research Support**, with a specific corporate image and website: www.fls-rs.com.



STATISTICS

The statistics team contributes to the research projects at the Foundation by applying the necessary statistical techniques and methods in the different stages of a project: they participate in the design of the studies; monitor the data collection; and, finally, analyse the results and present conclusions.

Through an educational cooperation agreement with the Universitat Politècnica de Catalunya (UPC), students at the university are encouraged to complete their training at the Foundation. Additionally, the contact with the UPC means the Foundation has the opportunity to work with the most modern techniques and the latest advances.



RESEARCH GRANTS

- Two grants from the Ministry of Health and Social Policy for Dr José Moltó, head of the Clinical Pharmacology Line, as part of the grant programme for promoting the transfer to therapeutic application of orphan drugs and advanced therapies for human use.
 - *Pharmacological interactions between silymarin and darunavir/ritonavir*
(Period covered: 2010-2011)
 - Pharmacological interactions between echinacea purpurea and etravirine*
(Period covered: 2011)
- Ministry of Health funding for the *TRIA NT Study: Study to compare the efficacy and safety of two different pharmacological strategies on neurocognitive changes in HIV infection*, led by José Muñoz-Moreno, one of the Foundation's psychologists. Period covered: 2010-2011
- Participation of Carmina R. Fumaz, one of the Foundation's psychologists, in the *FIPSE (Fundación para la Investigación y la Prevención del Sida en España) research grant for a multicentre study on the quality of life of people with HIV and the efficacy of psychotherapeutic intervention*. Period covered: 2010-2013
- *Advanced methods for analysis of survival in genetic statistics*. Awarded to statisticians Guadalupe Gómez Melis and Nuria Pérez-Álvarez by the Ministry of Education and Science as part of the Essential Research Programme. Period covered: 2008-2011
- *Is HAART (highly active antiretroviral therapy) sustainable in health services that provide universal access to health care?* Project headed by Núria Pérez and funded by the Catalan Autonomous Government's Agència de Gestió d'Ajuts Universitaris i de Recerca (AGAUR) in which the Fundació Lluita contra la Sida and the Universitat Politècnica de Catalunya are both taking part. Period covered: 2008-2011
- *Río Hortega* contract, a health research training grant for post-resident grade doctors. This grant is from the Institut de Salut Carlos III to fund training for Beatriz Mothe. Period covered: 2008-2011
- European AIDS Treatment Network (NEAT) Partner Institution. Sixth European Framework Programme.

TRAINING OF HEALTHCARE PROFESSIONALS IN HIV/AIDS

THESES IN PROGRESS

- José A. Muñoz-Moreno. Study of neurocognitive and motor performance in patients infected with HIV.
Supervisors: Maite Garolera and Bonaventura Clotet.
- Nuria Pérez-Álvarez. Applications, techniques and computing in statistics, operations research and optimisation.
Supervisor: Guadalupe Gómez.
Clinical Co-supervisors: Bonaventura Clotet and Roger Paredes.
- Patricia Echeverría. Comparative study of the changes induced in the lipid and liver profile of HIV patients on treatment with protease inhibitors (PIs) and their relationship with cardiovascular risk.
Supervisors: Eugènia Negredo and Bonaventura Clotet.
- José Ramón Santos. Strategies for simplification and impact of mutations on antiretroviral treatment in patients infected with HIV-1.
Supervisor: Bonaventura Clotet.
- Marian González-García. Psychoneuroimmunology and HIV: Relationship between psychological stress and the immune system of adult patients infected with HIV-1.
Supervisors: Carmina R. Fumaz and Xavier Borràs.
- Beatriz Mothe. *Rational Design and Testing of Novel HIV T Cell Immunogens.*
Supervisors: Christian Brander and Bonaventura Clotet.



STUDENTS ON PRACTICAL WORK PLACEMENTS

- Students of medicine, psychology, dietetics and statistics all passed through the Foundation during 2011.

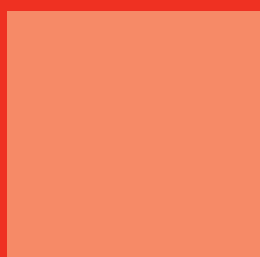
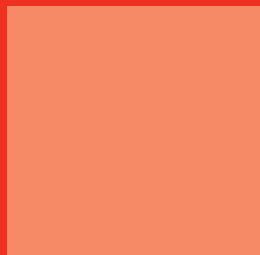
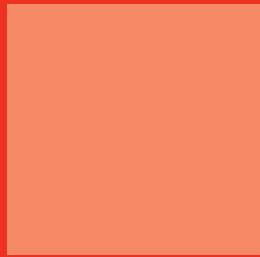
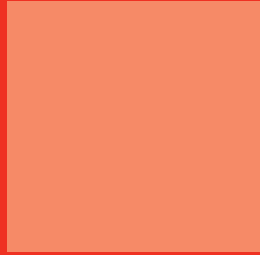
EXPANDING KNOWLEDGE

For the purposes of training and imparting information, the Foundation organises update conferences, sessions and specific courses on different aspects of the disease. These are aimed primarily at healthcare professionals but also at society in general.



- **Post-CROI:** annual symposium which provides a summary of the most important aspects of CROI (*Conference on Retroviruses and Opportunistic Infections*), the world's biggest conference on HIV/AIDS. Due to the recognised quality and high attendance, this update symposium is one of the most important on the Spanish calendar.
- **HIV Intensive Update:** two-day intensive course organised by the Fundació Lluita contra la Sida and the IrsiCaixa AIDS Research Institute, in which participants receive training and updates on HIV infection, with special attention given to the latest advances on the disease and its treatment.
- **Symposium on eradication, vaccines and immunological recovery in HIV:** meeting with Dr Mario Stevenson from the University of Massachusetts and other experts in the field.
- **Dealing with resistance in real life, discussion of clinical cases:** these sessions were devised to improve specialists' knowledge on managing resistance in HIV patients. Each case is discussed in a session with small groups of clinicians and the experts Jonathan Schapiro and Bonaventura Clotet.
- **Training programme on high-resolution anoscopy:** this course came about in response to a new need in medical care. Although anal cancer is not common, the incidence is on the increase, above all in men, and especially in HIV-positive patients and men who have sex with other men.
- **Workshop on neuropsychological and neuropsychiatric aspects in HIV/AIDS:** aimed at healthcare professionals in the field of HIV/AIDS with interest in learning about the changes in the central nervous system. HIV/AIDS-related neurocognitive disorders are a common complication.
- **Teleconferences on resistance:** these have been held regularly since 2004 and are telephone sessions during which clinical cases involving resistance to antiretroviral treatment are discussed. The procedure is highly practical: the participating hospitals send a clinical case and decisions have to be made on the most suitable treatment according to the patient's profile, their medical history, etc. These cases are assessed prior to the teleconference by three experts: Dr Jonathan Schapiro (Stanford University), Dr Santiago Moreno (Hospital Ramón y Cajal) and Dr Bonaventura Clotet (Hospital Germans Trias i Pujol). During the teleconference, all the participants discuss the case and arrive at a conclusion. This is a particularly useful resource for centres with few HIV specialists and an important teaching tool for resident and student doctors.

**SOCIAL
COMMITMENT**

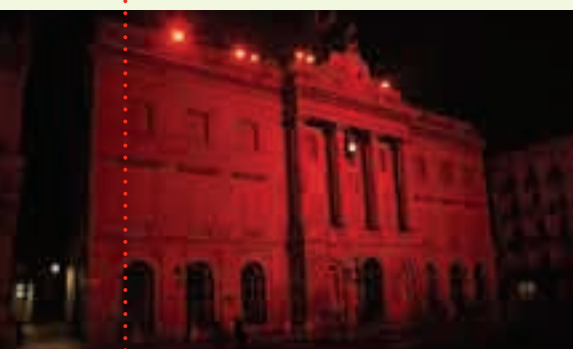


PROMOTIONAL EVENTS

BARCELONA STANDS UP TO AIDS

Barcelona Stands Up to AIDS is a social awareness campaign which took place on 1st December 2011 in Barcelona, for the second year running with the illumination of important buildings and monuments in red (the colour symbolising the fight against AIDS). Businesses and restaurants in Passeig de Gràcia also took part by displaying the campaign's slogan in their windows and the City Council advertised the event through their publicity channels.

However, this action is only one step on the long road to removing the stigma surrounding HIV. The Foundation therefore wants it to become an annual campaign and a point of reference that consolidates Barcelona as a leader in this type of show of solidarity.



For more information: www.barcelonadonalacaraperlasida.org

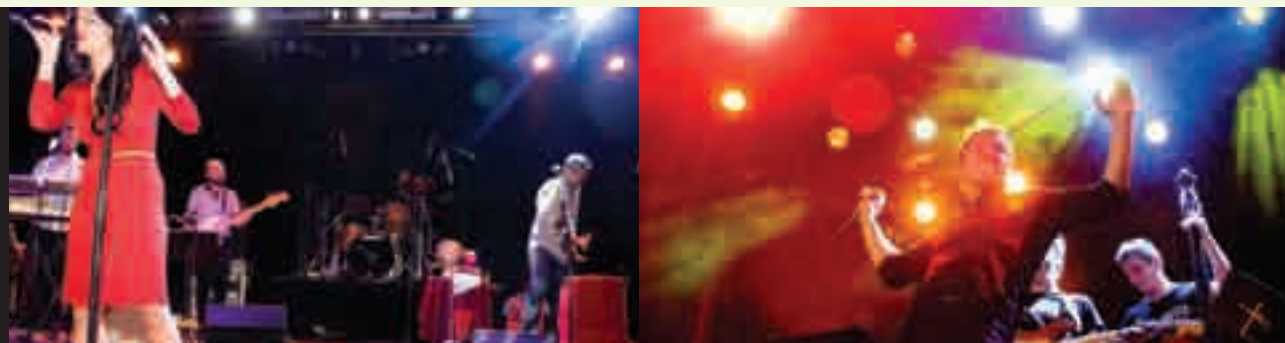
STAND UP TO AIDS

The awareness campaign **Stand Up to AIDS** was launched in 2006 with the aim of increasing public awareness and fighting against the prejudices surrounding HIV/AIDS. Since then, many of the Foundation's benefit activities have been carried out under this slogan.



BENEFIT EVENTS

2011 SUMMER CONCERT



On 18th July, *Luz de Gas* was the venue for the Fundació Lluita contra la Sida summer benefit concert which brought together two very different musical styles. On the one hand, *Marujita*, an up and coming band in Spain with clear leanings towards world music and fusion and on the other, the fantastic Bruce Springsteen impersonation by Manel Fuentes, this time accompanied by the band *La Vella Dixieland*.

3RD STAND UP TO AIDS RUN



The 3rd *Stand Up to AIDS Run* was held on 9th October in the vicinity of Hospital Universitari Germans Trias i Pujol and in the Marina hills. A total of 440 runners took part, spread out over the three different runs: 10K, 3K and Children.

The winners in each category were presented with their trophies or prizes from such distinguished figures as the Mayor of Badalona, the Badalona Town Councillors for Sport and Health and the Medical Director of Hospital Germans Trias i Pujol.

In its third year, the Run enjoyed sponsorship from Anudal, ICT Filtración and Tusgsal, the support of Obra Social de La Caixa and collaboration from a long list of companies and institutions such as Mercats Municipals de Badalona and Voluntaris Badalona.

For more information: <http://www.fl sida.org/cursa/>

2011 GALA AGAINST AIDS

On 1st December, the Foundation's 2nd *Gala Against AIDS* was held at the Hotel W in Barcelona with the presence of Miguel Bosé and Eugenia Silva as ambassadors. The event was attended by representatives of business, society, politics and show business.

Thanks to the sponsors, headed by Telefónica, and the almost 600 guests, €474,520 was raised (€105,000 more than the previous year) for the Foundation's research projects.



For more information: www.galacontralasila.com

THE MEMBERSHIP BASE

Although the Foundation has the support of a very large number of people, some have made the commitment of making regular financial donations. Having a loyal membership base is a source of great pride for the Foundation, and one of its objectives is to make that loyal base grow.

COLLABORATE

As a private individual, you can make a donation, become a member and/or take part in the benefit events the **Foundation** organises.

As a company, you can collaborate with the **Foundation** on a permanent basis, sponsor a research project or sponsor a specific event.

You can find these and other options at www.fl sida.org/en/support

COMPANIES AND INSTITUTIONS THAT COLLABORATED IN 2011

- Abbott
- Agrolimen
- Air Europa
- Ajuntament de Badalona
- Ajuntament de Barcelona
- Alberto Cerdán
- Anudal
- ARA
- Arcasa
- Arenas de Barcelona
- Associació d'Amics del Passeig de Gràcia
- Badagrés
- Badalona Comunicació
- BCN Checkpoint – Projecte dels Noms
- Bodegues Roda
- Boehringer Ingelheim
- Bristol – Myers Squibb
- Bulgari
- BTV
- Caixafòrum
- Casa Batlló
- Casalobos
- Castell d'Encus
- COM Ràdio
- Common Sense
- Derby Hotels
- Ecoalf
- El Economista
- El Molino
- El Mundo
- El Palauet
- El Periódico
- El Poble Espanyol
- Esteve
- Fira de Barcelona
- Focus
- Fondo MAC de lucha contra el sida
- Fundació ArtAIDS
- Fundació Damm
- Fundació Sagrada Família
- Fundación Francisco Godia
- Gas Natural
- Generalitat de Catalunya
- Gilead
- Gramona
- Gran Teatre del Liceu
- Gran Via 2
- Gucci
- Han Nefkens
- Havas Media
- Hosp. Germans Trias i Pujol
- Hotel Majestic
- Hotel W
- ICT Filtración
- Janssen
- L'Auditori
- La Razón
- La Vanguardia
- MACBA
- Mahala Comunicació
- Media Planing
- Mediapro
- Mercats Municipals de Badalona
- MSD
- Neat
- Pfizer
- Público
- Puig
- Qüestions
- Renfe
- Repsol
- Revlon Professional
- Room Mate Hotels
- Sagrada Família
- Siemens
- Teatre Nacional de Catalunya
- Telefónica
- The Project
- Tous
- Tusgsal
- Unidos en Red
- ViiV Healthcare
- Volkswagen
- Voluntaris Badalona

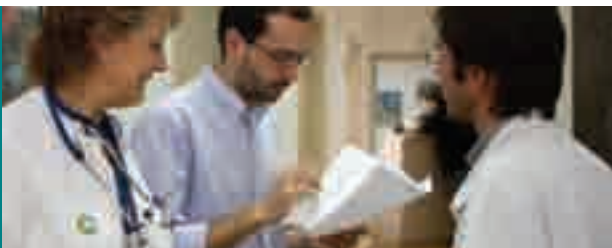
STAFF



- CARMEN ALCALDE
 - Nurse
 - Coinfection by HPV and Opportunistic Infections Line
- ÀNGELS ANDREU
 - Pharmacist
- ANNA BONJOCH
 - Physician and Researcher
 - Toxicity and New Treatment Strategies Line
- ISABEL BRAVO
 - Nurse
 - Clinical Virology Line
- ANNA CHAMORRO
 - Nurse
- SÒNIA CLEMARES
 - Clerical Worker
- BONAVENTURA CLOTET
 - Physician and Researcher
 - Head of the HIV Unit
 - President of the Foundation
- PATRÍCIA COBARSÍ
 - Nurse
 - Opportunistic Infections and Coinfection by HPV Line
- PEP COLL
 - Physician and Researcher
 - Opportunistic Infections and Coinfection by HPV Line
- CRISANTO DÍEZ
 - Psychiatrist
- PATRÍCIA ECHEVERRÍA
 - Physician and Researcher
 - Toxicity and New Treatment Strategies Line
- ROSER ESCRIG
 - Clinical Trial Monitor
- CARLA ESTANY
 - Dietician
 - Head of the Dietetics Line
- MERCÈ FERRÀNDIZ
 - Clerical Worker
- M^a JOSÉ FERRER
 - Psychologist
 - Head of the Psychology Line
- SANDRA FLORES
 - Clerical Worker
- FRANCESC GARCIA-CUYÀS
 - Gastrointestinal Surgery
- SÍLVIA GEL
 - Clinical Trial Monitor
 - Internal Clinical Trials Coordinator
 - Quality Manager
- GUADALUPE GÓMEZ
 - Professor of Statistics at UPC
- MARIAN GONZÁLEZ
 - Psychologist
 - Psychology Line
- VICENTE GONZÁLEZ-MESTRE
 - Plastic Surgeon
- GEMMA GUILLÉN
 - Head of Communication and Fundraising
- CRISTINA HERRERO
 - Clinical Trial Monitor
- ANTONI JOU
 - Physician and Researcher
 - Coinfection by Hepatotropic Viruses Line. Cohorts
- BEGOÑA LEMOS
 - Social Worker
- JOSEP MARIA LLIBRE
 - Physician and Researcher
 - Clinical Virology Line
- MANEL MEDINA
 - Plastic Surgeon
- ÍNGRID MARTÍNEZ
 - Clerical Worker
- CRISTINA MIRANDA
 - Nurse
 - Clinical Pharmacology Line

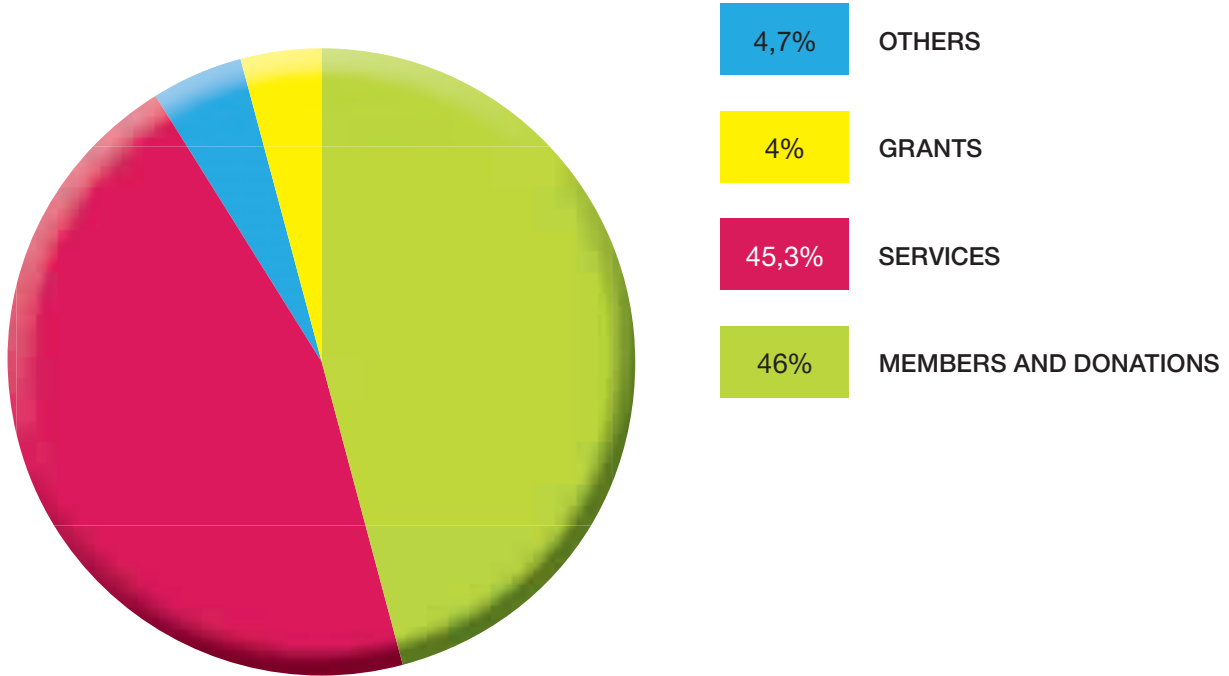
STAFF

- JOSÉ MOLTÓ
–Physician and Researcher
–Head of Clinical Pharmacology Line
- BEATRIZ MOTHE
–Physician and Researcher
–Immunology and Vaccines Line
- JOSÉ A. MUÑOZ-MORENO
–Psychologist
–Psychology Line
- MARIA NAVARRO
–Accountant
- EUGÈNIA NEGREDO
–Physician and Researcher
–Head of Toxicity and New Treatment Strategies Line
- ARELLY ORNELAS
–Student Statistician
- MAITE ORODEA
–Clerical Worker
- DÉBORAH PARÍS
–Clerical Worker
- ROGER PAREDES
–Physician and Researcher
–Head of the Clinical Virology Line
- NÚRIA PÉREZ
–Statistics
- MARTA PIÑOL
–Gastrointestinal Surgeon
- RAMON PLANAS
–Head of the Gastroenterology Department
- JORDI PUIG
–Nurse
–Toxicity and New Treatment Strategies Line
–External Clinical Trials Coordinator.
- CARMINA R. FUMAZ
–Psychologist
–Psychology Line
- JOAN ROMEU
–Physician and Researcher
–Head of the Immunology and Vaccines Line.
- JOSÉ RAMÓN SANTOS
–Physician and Researcher
–Clinical Virology Line
- ANNA SALAS
–Nurse
–Coinfection by Hepatotropic Viruses Line. Cohorts
- CRISTINA SEGUNDO
–Nurse
–Opportunistic Infections and Coinfection by HPV Line
–Coinfection by Hepatotropic Viruses Line
- GUILLEM SIRERA
–Physician and Researcher
–Head of Opportunistic Infections and Coinfection by HPV Line
- ANTONI TARRATS
–Gynaecologist
- JÉSICA TORO
–Clinical Trial Monitor
- ALBERT TULDRÀ
–Manager
- CRISTINA TURAL
–Physician and Researcher
–Head of Coinfection by Hepatotropic Viruses Line. Cohorts.
- SEBASTIÀ VIDELA
–Researcher
–Opportunistic Infections and Coinfection by HPV Line
- VICTÒRIA VILA
–Clerical Worker
- JORDI VILÀ
–Plastic Surgeon

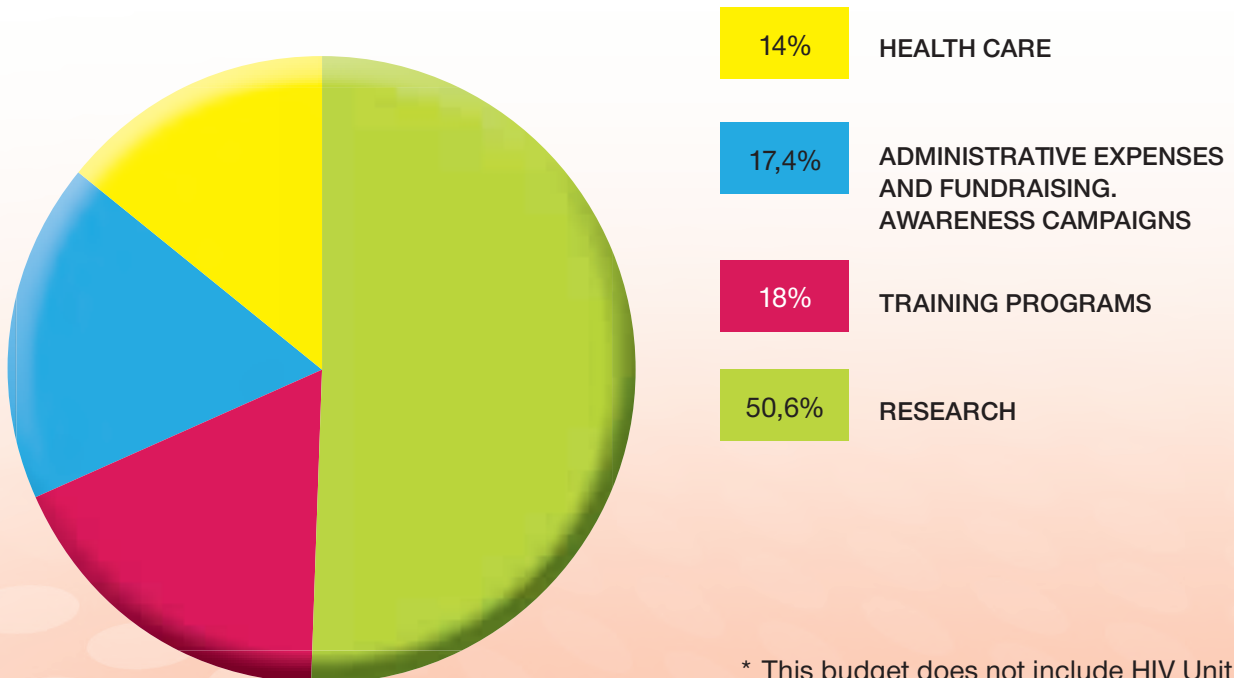


FUNDING SOURCES

INCOME: 2.180.612 €



OUTGOINGS: 2.273.409 €



* This budget does not include HIV Unit of the Hospital Germans Trias or laboratory IrsiCaixa own budgets.

